Dundadznieks

Nr. 7 (200) jūnijs 2015 **Dundagas novada pašvaldības izdevums**

www.dundaga.lv

2. lpp. Vai tiksim pie liedaga?

3. lpp. Žamberka, *zmrzlina*... Mācāmies čehiski!

4 lpp. Tikšanās Pitragā.

6. lpp. Lai pilnveidotos, zaudējums dod vairāk.

7. lpp. Tamāra Kaudze: «Gribu darboties visā novadā!»

10. lpp. Koncerts ar Jāņu garšu.

Redaktora vārdi

«Kā» un «ko»

Iepazīstoties ar sava *pirmā iesaukuma* šaha pulciņa dalībnieku atmiņām (sk. 6. lpp.) par vairāk nekā desmit gadu tālu pagātni, kad sāku bērniem mācīt seno spēli, īpašu gandarījumu raisīja Ediju Tropiņa panākumi un atziņas. Puisim patika spēlēt bijusi tik liela, ka ļāvusi šahā sasniegt vairāk, nekā pēc dotumiem *pienāktos*. To pārdomājot, vēlreiz secināju, ka dzīvē svarīgāk par to, ko tu dari, ir veids, kā to dari. Ko gribas novēlēt visiem mūsu lasītājiem, gan darba devējiem, gan ņēmējiem un savā ziņā vēl vairāk tiem, kas dažādu iemeslu dēļ patlaban ir bez algota darba, gan jauniešiem skolas solā, gan jo sevišķi tiem, kas beiguši kādu izglītības posmu un ir jaunas izvēles priekšā, gan tiem, kas ir uz pensijas sliekšņa un tātad atkal atrodas nezināma dzīves posma sākumā, gan tādiem kā es, kas tieši tagad dodas atvaļinājumā, — atceramies, cik svarīga ir mūsu pašu attieksme pret to, ko darām. Citiem vārdiem sakot, izšķirīgais ir KĀ.

Alnis Auziņš

Divu jūru svētki
Kolkasragam — 975

18. jūlijā

Stadionā

Plkst. 10.00 sporta spēļu atklāšana. Dundagas novada atklātā čempionāta pludmales volejbolā 2. posms. Zolīte, petanks, lodes grūšana, sviedlīnes, zābaku un šautriņu mešana

Tautas namā

Plkst. 10.00–13.00 jūras izskaloto atradumu izstāde *Dižjūr's un mazjūr's dārgumu lāde* — biedrība *Domesnes.*

Fotoizstāde *Purvu noslēpumi* – Ogres fotoklubs, mākslinieciskais vadītājs Vitauts Mihalovskis.

Plkst. 12.00–13.00 videostāsts *Senais lībiešu ciems Kolka* — novadpētniece Baiba Šuvcāne

Kolkas ev. lut. baznīcā

Plkst. 11.00 svētbrīdis, garīgās mūzikas koncerts — Kolkas koklētāju ansamblis, Santa Lozinska (Pūpolberga).

Pludmalē pie tautas nama

Plkst. 10.00 – 13.00 smilšu skulptūru veidošana, *Annels* piepūšamās atrakcijas, hennas tetovējumi.

Plkst. 12.00 trako pirātu disenīte bērniem *Dūmi pa gaisu!* — Dj *Nill Ketner.*

Plkst. 13.00 Jūras valdnieka sagaidīšana un svētku gājiens.

Stadionā

Plkst. 13.30 svētku atklāšanas koncerts — Jānis Jarāns, Dainis Porgants, deju grupas *Sensus*, *Zumba*, Kolkas pūtēju orķestris.

Kolkasragā

No plkst. 15.00 amatnieku tirdziņš, keramikas radošā darbnīca (dalības maksa 1,50 €), *Cakotava* — gleznu veidošana no dabas materiāliem (dalības maksa 4 €), *Annels* piepūšamās atrakcijas.

Plkst. 16.30 fotoizstādes *Mans mūžīgi mainīgais Kolkasrags* atklāšana namiņā pie lokatora. Aicina lībiešu ansamblis *Laula* un autori Inese Dāvidsone, Ingus Hausmanis, Anete Tauniņa, Baiba Šuvcāne, Antra Laukšteine, Aldis Pinkens (izstāde apskatāma līdz plkst. 20.00).

Plkst. 17.00 čehu folkloras kopas *Jaro* un deju kolektīva *Jitrenka* koncerts stāvlaukumā.

Kolkasragā uz lielās skatuves

Plkst. 18.00–23.00 koncerts *Es dzīvoju pašā Latvijas nostūrī* — vadītājs Ēriks Loks.

Plkst. 18.00 postfolka grupa *Vecpilsētas dziedātāji.*

Plkst. 18.40 Dundagas novada talantu koncerta dalībnieku muzikālais sveiciens.

Plkst. 20.00 Miks Dukurs.

Plkst. 21.20 grupa *Credo.*

Plkst. 23.00 svētku balle — grupa *Jūrkant* un *Dj Nill Ketner*.

No plkst. 18.00 ieejas maksa — 4 € iepriekšpārdošanā Kolkas pagasta pārvaldes kasē, 6 € pasākuma norises vietā. Bērniem līdz 6 gadiem ieeja brīva!

No plkst. 15.00 līdz 4.00 ik pēc pusstundas ar pieturām pēc pieprasījuma kursēs autobuss *Delfīni*–Kolkasrags–*Delfīni*.

Izvēlēties laika apstākļiem un dejām smiltīs piemērotu apģērbu un apavus!

Jūras valdnieks

Sklandraušu festivāls

25. VII Dundagā norisināsies pirmais Sklandraušu festivāls.

Plkst. 12.00–15.30 Laukumā pie pils festivāla atklāšana

- Vokālā pedagoga Edgara Kramiņa vadītās vokālās mākslas laboratorijas *Izdziedi vasaru!* dalībnieki ar programmu *Latviešu tautas dziesmas XXI gadsimta ritmos un skaņās.*
- Tautas mūzikas ansamblis no Čehijas.
- Dundagas kultūras pils vokālais ansamblis *Sendienas.*
- Improvizācijas teātris *Improzoo.*
- Amatnieku un mājražotāju tirdziņš.
- Spēles un atrakcijas bērniem.
- Radošās darbnīcas un meistarklases — senie amati: veidojumi no māla, bērzu tāss pārvērtības, mūzikas instrumenti no dabas materiāliem — stabules, svilpavnieki un citi, ieskats zedeņu žoga gatavošanā, skalu grozi, sklandraušu veidošana no plastikas.

Plkst. 13.00–16.00 sklandraušu cepšanas meistarklase. Mūsu novada čaklākās sklandraušu cepējas Dženeta Marinska un Elma Zadiņa piedāvā iespēju jebkuram interesentam apgūt sklandraušu cepšanas māku meistarklasē. Aicinām pieteikties iepriekš pa telefonu 29141121, vietu skaits ierobežots!

Plkst. 15.30–16.00 senlaiku mantu izsole.

Plkst. 16.00-17.00 sklandraušu ekspozīcijas atklāšana un latviskās dzīvesziņas turētāju godināšana pils pagalmā

Plkst. 17.00-18.00 Janīnas Kursītes–Pakules seminārs *Kurzemes tradīciju vērtības mūsdienu vidē*, veltīts aizvadītās vasaras tradicionālās kultūras un mutvārdu vēstures ekspedīcijai Dundagas novadā.

Plkst. 18.30 lielā sklandrauša veidošana pie parka estrādes.

Plkst. 20.00 lielkoncerts *Sklandrausis — saules rausis*, piedalās kori, deju kolektīvi, folkloras kopas, kokļu ansambļi un citi.

Plkst. 22.00 balle ar grupu *Galaktika.* Balles starpbrīdī vokālās mākslas vasaras laboratorijas *Izdziedi vasaru!* dalībnieki izpildīs latviešu popmūzikas dziedātājas un komponistes Lolitas Vambūtes dziesmas.

Ieeja uz koncertu 3 €, uz balli 3 €, uz abiem pasākumiem 5 €.

Dundagā

25. VII Sklandraušu festivāls.
15. VIII plkst. 10.00 pie *Mazās skolas* Dundagas sporta svētki.

Pācē

1. VIII Daiņa Derkevica piemiņas kausa izcīņa volejbolā.

Mazirbē

1. VIII Lībiešu svētki.

Kolkā

18. VII Divu jūru svētki, Kolkasragam — 975.

Runas vīriem ir spēks rokās

Administratīvajā komisijā

12. V sēdē nr. 5 izskatīja 3 administratīvā pārkāpuma lietas.

No tām:

1 lietu par alkoholisko dzērienu nodošanu nepilngadīgo rīcībā tā, ka šīs vielas kļuvušas nepilngadīgajam brīvi pieejamas lietošanā (LAPK* 172. p. 3. d.) — persona administratīvi sodīta ar 10 € naudas sodu;

1 lietu par atrašanos sabiedriskā vietā ar atvērtu alkoholiskā dzēriena iepakojumu (pašvaldības saistošo noteikumu nr. 11 *Par sabiedrisko kārtību* 44. punkts – persona administratīvi sodīta ar 30 € naudas sodu. Personai jāsedz 15,65 € izdevumi, kas saistīti ar alkohola koncentrācijas noteikšanu izelpotajā gaisā, ja alkohola koncentrācija pārsniedz 0,5 promiles (saskaņā ar 02.06.2008. Ministru kabineta noteikumiem nr. 394);

1 lietu, kas saistīta ar Pārtikas un veterinārā dienesta (PVD) lēmumu par suņa atzīšanu par bīstamu. Dzīvnieka īpašniekam uzdot līdz 27. VII suni sterilizēt. Komisija PVD lēmumu pieņēma zināšanai.

16. VI sēdē nr. 6 izskatīja 7 administratīvā pārkāpuma lietas.

No tām:

1 lietu par elektroenerģijas lietošanas noteikumu pārkāpšanu (LAPK 98.[1] p. 1. d.) — persona administratīvi sodīta ar 40 € naudas sodu;

1 lietu par kūlas dedzināšanu (LAPK 179. p. 4. d.) — persona administratīvi sodīta ar 280 € naudas sodu;

1 lietu par zāliena apstādījumu izbraukāšanu un sabojāšanu pie Dundagas parka estrādes (pašvaldības saistošo noteikumu nr. 11 *Par sabiedrisko kārtību* 14. punkts) — persona administratīvi sodīta, izsakot brīdinājumu; persona nodarīto kaitējumu novērsīs;

3 lietas par audzinoša rakstura piespiedu līdzekļa piemērošanu bērniem (LR likuma *Par audzinoša rakstura piespiedu līdzekļa piemērošanu bērniem* 5. panta 3. punkts; LAPK 210. p.) — personām piemēroja pamata audzinoša rakstura piespiedu līdzekli — noteica uzvedības ierobežojumus un uzlika par pienākumu vienu gadu piedalīties sociālās korekcijas un sociālās palīdzības programmā;

1 administratīvā pārkāpuma lietu, kas saistīta ar pašvaldības Būvvaldes pieņemtajiem lēmumiem par patvaļīgi uzbūvēto ēku ekspluatācijas pārtraukšanu. Komisija būvvaldes lēmumus pieņēma zināšanai.

Dace Kurpniece, komisijas sekretāre

* LAPK — Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodekss.

Jaunumi pilī

Ap Jāņu laiku Dundagas pils atguvusi kādu skaistu vēsturisko rotu — restaurēta un atjaunota atvērtā koka galerija (sk. foto 12. lpp.). Par to un citiem darbiem pilī stāsta Kultūras pils direktore Baiba Dūda.

Iecere atjaunot koka galeriju bijusi jau krietni agrāk. Pats renovācijas tehniskais projekts izstrādāts jau 2003. gadā. To tad var arī uzskatīt par brīdi, kad sākts strādāt pie šīs ieceres. Kad 2008. gadā sāku šeit strādāt, tur bija uzstādītas stalažas un projekts bija tikai iesākts. Bija pietrūcis finansējuma, lai to pabeigtu.

Pa šiem gadiem vairākkārt esam meklējuši iespējas piedalīties projektu konkursos, lai iegūtu finansējumu un pabeigtu atjaunošanu. Taču vai nu projektos neatbalstīja tik apjomīgus darbus, vai arī restaurācija neatbilda nosacījumiem.

Pērn dome kā vienu no prioritātēm izvirzīja atjaunot atvērto koka galeriju, piešķirot vajadzīgos 18737 €, kuros ietvēra gan materiālu izmaksas, gan atlīdzību par darbu. Margas ir izgatavotas no ozolkoka, līdzīgi kā daudzas citas pils koka detaļas. Ozolkoks ir bijis iecienīts materiāls. Jāteic gan, ka pašlaik ozolkoks nav viegli pieejams un tāpēc stipri sadārdzina projektus. Toties tas piešķir visam eleganci, cēlumu un pamatīgumu.

Ir milzīgs lepnums par brīnišķīgiem cilvēkiem, sava amata pratējiem, kas iesaistījās ar padomu, darbu pārraudzību. Liels paldies visiem! Īpaša pateicība no manis personīgi Jānim Ansabergam un viņa komandai no SIA *Kāpiens* par ieinteresētību, godprātīgu attieksmi un lokālpatriotisma paraugu!

Atvērtā koka galerija ir vēl viens puzles gabaliņš kopējā pils bildē, ar kuru nu varam lepoties. Gadu no gada atjaunojot kādu no pils ansambļa elementiem, pagalms kļūst aizvien pievilcīgāks.

Daudzi vaicā par fasādes atjaunošanu. Uz šo jautājumu grūti dot vienu atbildi. Ja fasādi atjaunotu, vai pils nezaudētu savu šarmu? Kaut kāds nodilums jau loģiski pa gadsimtiem ir izveidojies. Tas, kas tiešām traucē pils ārējam izskatam, ir savulaik uzliktais cementa apmetums. Pašlaik tas fasādē veido nepievilcīgus *pleķus*. Taisnība, tie ir pasargājuši ēku no bojāšanās. Vispirms jāsaprot darba apjoms, izmaksas un tad jau varēs arī domāt par fasādes pievilcību. Tomēr prioritāri ir citi darbi, kas saistīti ar pils pasargāšanu no mitruma ietekmes, nepieciešams zibens novedējs, kā arī paveicami vēl citi būtiski inženiertehniski darbi. Vēl šogad plānots piedalīties projektu konkursā, lai iegūtu finansējumu pirmā stāva mākslinieciski arhitektoniskajai izpētei. Tāda prasa ievērojamus līdzekļus — vairāk nekā 6000 eiro. Tādēļ ļoti būtiski ir izmantot visas iespējas šāda papildfinansējuma gūšanai.

Šogad SIA *Erteks* pabeidzis atjaunošanas darbus barona vannas istabā. Ir saglabāti visi vecie interjera elementi un piemeklēti jauni, kas atbilst pēc stila un krāsām. Tā kā senie interjera elementi bija saglabājušies tikai daļēji, vajadzēja likt klāt radošu izdomu, lai telpa pēc jauno elementu pievienošanas izskatītos harmoniska. Apskatot barona vannas istabu, var noprast, kāda tā bijusi pēc pils atjaunošanas 1918. gadā. Krāsu gammas saglabātas pilnībā. Barona vannas istaba atjaunota par Valsts Kultūrkapitāla fonda piešķirtajiem līdzekļiem un ar pašvaldības līdzfinansējumu.

Ir pabeigta ūdensapgādes un sadzīves kanalizācijas sistēmu un apkures sistēmas izpēte. Tas ir būtisks priekšnosacījums tālākajam pils funkcionālajam plānojumam, tehnisko projektu izstrādei un turpmākajiem atjaunošanas darbiem.

Pašlaik, jūlija vidū, notiek stēlu — bruņinieka un bīskapa — restaurācija un pilnīga atjaunošana. Darbus veic akmens restaurators Edgars Purviņš. Tiks saposta arī pavisam neliela fasādes daļa no jumta virs parādes durvīm līdz pagalma seguma virskārtai. Darbs pie ieejas portāla aizsākās jau 2010. gadā. Ir uzrakstīti 4 projekta pieteikumi konkursiem, lai soli pa solim varētu īstenot ideju par sakārtotu ieejas portālu. 2015. gada restaurācijas darbiem projektā 3000 € finansējumu piešķīris Valsts Kultūrkapitāla fonds.

Uzklausīja Diāna Siliņa

Domes sēdē 29. jūnijā

Nolēma atsavināt pašvaldības īpašumu *Vectūļi*.

Pieņēma saistošos noteikumus nr. 8 *Grozījumi Dundagas novada domes 24.01.2013. saistošajos noteikumos nr. 2 «Par zemesgabalu nomas maksas apmēru»*.

Nolēma bezstrīda kārtībā piedzīt par īpašumu *Sūdes Strautmaļi* 181,68 € nekustamā īpašuma nodokļa parādu, vēršot piedziņu uz parādnieka naudas līdzekļiem un tam piederošo kustamo un nekustamo mantu. Nolēma dzēst nekustamā īpašuma nodokļa parādu un nokavējuma naudu 5 fiziskām personām par 761,03 €.

Grozīja Dundagas novada pašvaldības privatizācijas, atsavināšanas un iznomāšanas komisijas nolikumu, kas skar komisijas darba tehnisko nodrošinājumu.

Apstiprināja zemes ierīcības projektu nekustamā īpašuma *Kaltiņi* sadalīšanai divās daļās. Piešķīra nekustamā īpašuma *Pīlādži* zemes vienībai nr. 2 nosaukumu *Mazpīlādži*. Piekrita sadalīt nekustamo īpašumu *Pļavnieki* ar kadastra nr. 8850 021 0006. Piekrita sadalīt nekustamo īpašumu *Kuvaļi*. Nolēma mainīt nekustamajam īpašumam *Kolkas Indrāņi* 964F, 964Fa, 964Fb, 964Fc ar kadastra nr. 8850 025 0044 nosaukumu uz *Nurmidi*.

Atļāva izstrādāt zemes ierīcības projektu nekustamā īpašuma *Kadiķi* zemes vienībai ar kadastra apzīmējumu 8850 018 0073, sadalot to divās daļās. Atļāva izstrādāt zemes ierīcības projektu nekustamā īpašuma *Senči* zemes vienībai ar kadastra apzīmējumu 8850 005 0012, sadalot to trijās daļās. Noteica, ka zemes vienība ar kadastra apzīmējumu nr. 8850 020 0233 piekrīt pašvaldībai.

Nolēma slēgt dzīvojamo telpu īres līgumu ar vienu personu par dzīvojamo telpu īri Puķu ielā 4–1, Dundagā.

Apstiprināja Dundagas novada pašvaldības 2014. gada publisko pārskatu.

Konceptuāli apstiprināja izstrādāto pasākumu plānu pašvaldības darba uzlabošanai. Uzdevuma izpildei izveidoja darba grupu: deputāti Gunta Abaja, Andra Grīvāne, Aldons Zumbergs, izpilddirektors Visvaldis Radelis, Kultūras pils direktore Baiba Dūda, Latvijas Pašvaldību darbinieku arodbiedrības pārstāve Ruta Emerberga, kancelejas vadītāja Sandra Kokoreviča, finanšu speciāliste Zinta Eizenberga, juriskonsults Aigars Šturms, Kolkas pagasta pārvaldes vadītājs Aldis Pinkens, novada domes priekšsēdētājs Gunārs Laicāns — darba grupas vadītājs.

Protokolu pārlūkoja Sandra Kokoreviča

Par liedaga apsaimniekošanu

Prieks pavēstīt, ka pāris jautājumu, kas izskanēja 20. VI tikšanās reizē ar iedzīvotājiem Pitragā (sk. 4. lpp.), jau risina.

Toreiz namatēvs Gaidis Bērziņš apsolīja sarīkot tikšanos ar Valsts reģionālās un attīstības ministrijas (VARAM) pārstāvjiem. 2. VII izpilddirektors Visvaldis Radelis, Kolkas pārvaldes vadītājs Aldis Pinkens un Attīstības un plānošanas nodaļas vadītājs Lauris Laicāns VARAM tikās ar ministra padomnieku Jāni Eglītu, Dabas aizsardzības pārvaldes ģenerāldirektori Sandru Bērziņu un VARAM Telpiskās plānošanas departamenta Zemes politikas nodaļas vadītāju Edvīnu Kāpostiņu.

Kā pastāstīja A. Pinkens, ministrijā runājuši par diviem jautājumiem. Viens no tiem — pērnajā rudenī pieņemtais Zemes pārvaldības likums. Tas paredz atrisināt arī jūras piekrastes adminzemes piederības jautājumu. Daudzām pašvaldībām ar šī likuma palīdzību zemes valdījuma tiesības pienākas pašvaldībai, bet Dundagas novadā šis likums neko nemaina, jo novadā atrodas īpaši aizsargājamā dabas teritorijā — Slīteres nacionālais parks un Zemes pārvaldības likums noteic, ka šādās teritorijās pašvaldībai valdījuma tiesību uz šo zemi nav. Tā pieder VARAM. Taču kas tādā gadījumā apsaimnieko liedagu? Dabas aizsardzības pārvaldei tādu pienākumu nav, ministrija to nedara, pašvaldības to darīt citā zemes īpašumā nedrīkst.

«Ministrijā izstāstījām savu problēmu un likās, ka mūs saprata. Vienojāmies, ka ministrija šo jautājumu, kas skar tieši Kolkas pagastu, mēģinās pietiekami ātri atrisināt. Izrunājām iespējamos variantus, lai labi būtu visiem», teica Kolkas pārvaldes vadītājs.

Otrs jautājums, kas cieši saistīts ar iespēju pašvaldībai apsaimniekot liedagu, ir iespēja licencēt makšķerēšanu jūrā. Ja pašvaldība drīkstētu izsniegt licenci, kas atļautu makšķerēt novada ūdeņos, tad drošu sirdi varētu to darīt un par iegūtajiem līdzekļiem sapost liedagu. Ministrija piekritusi, ka attiecībā uz jūru pašvaldība tā drīkst rīkoties. Protams, pirms to likumīgi atļaut, jāiziet noteikta procedūra.

A. Pinkens par cerīgajām sarunām VARAM saka lielu paldies atsaucīgajam Pitraga iedzīvotājam Gaidim Bērziņam. Tāpat viņš atzinīgi novērtēja cieminieku tikšanās reizi, ko rīkoja laikraksta *Dundadznieks* redaktors, jo tajā ne tikai atklājās sasāpējuši jautājumi un samezglojumi, bet parādījās arī iespējas, kā tos risināt.

Diāna Siliņa

Ērtāk apmaksājami pašvaldības rēķini

Pašvaldība rēķinu apmaksai piedāvā izmantot ērtāku apmaksas veidu — portālu *www.epakalpojumi.lv*, kur iedzīvotāji var redzēt savus ar pašvaldību noslēgtos līgumus, pašvaldības izrakstītos rēķinus, maksājumu vēsturi, kā arī ērtāk maksāt, izmantojot portālā piedāvātās internetbankas.

Portāls sniedz iespēju apmaksāt piestādītos pašvaldības rēķinus, kas izrakstīti, sākot no 01.01.2015. Apmaksa pieejama sadaļā *Rēķini un skaitītāji*, un, lai to izdarītu, ir tikai jāapstiprina maksājums internetbankā. Ja pašvaldība ir izrakstījusi vairākus rēķinus, tos var apmaksāt ar vienu maksājumu.

Rēķina saņēmējs var būt ne tikai rēķina īpašnieks, bet arī cita persona — faktiskais maksātājs. Šajā gadījumā aicinām sazināties ar pašvaldību:

- maksājumiem par nekustamā īpašuma nodokli ar Sintiju Gāliņu (tel. 63237856, *sintija.galina@dundaga.lv*);
- maksājumiem par ēdināšanu un Dundagas Mākslas un mūzikas skolu ar Danu Rozenbergu (tel. 63237853, e-pasts*: dana.rozenberga@dundaga.lv)*;
- par Kolkas pagasta rēķiniem ar Evu Frišenfeldi (tel. 63220551, *eva.frisenfelde@dundaga.lv*).

Papildus pašvaldības rēķinu apmaksai portālā *www.epakalpojumi.lv* varat izmantot citus portāla elektroniskos pakalpojumus:

- iepazīties ar nekustamā īpašuma nodokli un to apmaksāt;
- pieteikties e-pasta vai SMS paziņojumam par nekustamā īpašuma nodokļa maksāšanas termiņa tuvošanos;
- iepazīties ar datiem kadastrā;
- iepazīties ar datiem no civilstāvokļa aktu reģistriem, pieprasīt atkārtotu civilstāvokļa akta apliecību;
- iegādāties makšķerēšanas licences;
- pieteikties pašvaldības nekustamā īpašuma nomas pakalpojumiem.

Aicinām izmantot piedāvātās ērtības un veikt visus maksājumus pašvaldību portālā *www.epakalpojumi.lv*, kā arī izmantot iespēju rēķinus saņemt elektroniski e-pastā.

Ilze Pirvite, pašvaldības galvenā grāmatvede

Nevis slinkojot un pūstot*

Uzplaukst patiesa draudzība

No 18. līdz 22. VI trīsdesmit Dundagas novada iedzīvotājiem bija iespēja doties pirmajā sadraudzības vizītē uz Žamberkas pašvaldību Čehijā. Brauciena mērķis — rast jaunus sadraudzības partnerus, jaunus draugus, iepazīt čehu zemi un parādīt sevi. Iepazīstinām ar braucēju iespaidiem.

Dienas paskrēja kā viens mirklis...

Tas, ka laiks pagāja pilnīgi nemanot, nozīmē tikai vienu — atradām to, ko meklējām — labus, sirsnīgus draugus, darboties gribošus un atsaucīgus sadarbības partnerus. Attālums bija visai liels — turpceļā pavadījām 19 stundas. Mūsu delegācijas sastāvs bija diezgan raibs. Tas tādēļ, lai sadraudzības braucienā būtu pārstāvētas pēc iespējas vairāk un dažādas interešu grupas — Dundagas vidusskola, Dundagas Mākslas un mūzikas skolas mākslas nodaļa, ielu vingrotāji, galda tenisisti. Lai labāk iepazītu viens otru, bijām sadalīti četrās interešu grupās, un katrai piedāvāja savu programmu, sākot ar praktiskām nodarbībām, priekšnesumiem un sacensībām un beidzot ar ekskursijām pa pilsētu un tās apkārtni un kopīgiem pasākumiem vakaros. Ļoti saviļņoja pieņemšana pie Žamberkas pašvaldības vadītāja un parādītais gods katram mūsu delegācijas dalībniekam, aicinot parakstīties pilsētas viesu goda grāmatā, tā ierakstot savu vārdu Žamberkas vēsturē.

• *Dundagas Mākslas un mūzikas skolas audzēkņi ar skolotāju Daci Čoderu.*

Emocijas bija pārņēmušas visus mūsējos — gan jauniešus, gan pieaugušos. Paši sevi mēdzam raksturot kā ziemeļnieciski atturīgus un vēsus, taču, satiekoties ar jaunajiem draugiem, no šīm iezīmēm nebija ne vēsts, jo sajutām viens otru ar sirdi, uzreiz pratām rast kopīgu valodu.

Par valodu runājot, jāvelta daudz pateicības vārdu Dundagas vidusskolas skolotājiem, jo mūsu skolēnu angļu valodas zināšanas mājinieki novērtēja kā vienas no vislabākajām, acīmredzot salīdzinājumā ar citiem viesiem, un mums tiešām neradās nekādas saziņas grūtības. Iepriecināja Žamberkas starptautisko attiecību koordinatores Hanas uzslava — viņa savā ilgajā darba pieredzē nav pieredzējusi ciemojamies sirsnīgākus, atvērtākus un labestīgākus bērnus par mūsējiem. Šādi vārdi silda sirdi.

Pēc brauciena mēs, visi tā dalībnieki, joprojām kavējamies jaukās atmiņās, ikkatram ir daudz stāstāmā. Taisnība, izjūtas un sajūtas ir grūti izteikt vārdos. Kā gan lai apraksta, piemēram, mūsu ielu vingrotāju panākumus! Divās dienās — četras uzstāšanās, katru reizi ar milzīgu skatītāju atbalstu, apbrīnas saucieniem un skaļiem aplausiem. Ielu vingrotāji šajā braucienā neapšaubāmi piedzīvoja zvaigžņu stundu. Arī galda tenisisti divu dienu sacensībās pārliecinājās, ka mēs, dundadznieki un kolcinieki, varam cīnīties ar stiprajiem čehu galda tenisistiem, kā arī secināja, ka šī sporta veida pārstāvji visur ir vienādi — draudzīgi, jautri un sirsnīgi.

Bieži vien savas vērtības, kas ikdienā ir kļuvušas pierastas, apzināmies tikai tad, kad rodas iespēja uz tām paskatīties no malas, ar svešām acīm. Arī šāda pieredze ir ļoti vērtīga. Noslēguma vakarā īpaša loma bija atvēlēta prezentācijai par Dundagu un Latviju. Kāds lepnums un prieks bija vērojams mūsu bērnos, vai tas bija skolas, mākslas nodaļas audzēknis vai ielu vingrotājs, kad viņi uzvilka mūsu tautastērpus, pieskandināja telpu ar latviešu dziesmām un mūsu rotaļdejās veda jaunos čehu draugus! Ar savu klātbūtni pasākumā mūs pagodināja Latvijas vēstnieks Čehijā Alberts Sarkanis ar kundzi, mudinot turpināt iesākto sadraudzības projektu.

Patiesu interesi izraisīja skolotāju Ineses Freimutes un Lindas Celmas sagatavotās prezentācijas, kas ļāva neklātienē lieliski iepazīt būtiskāko mūsu skolu darbībā, kā arī Laura Laicāna izveidotā priekšstāde par novadu kopumā, kuru prezentēja domes priekšsēdētāja vietniece Andra Grīvāne. Paldies viņiem, kā arī Inesei par darbu, sagatavojot dziesmas un dejas! Žamberkas Mākslas un mūzikas skola savā īpašumā ieguva ļoti vērtīgo mūsu mazo mākslinieku radīto Dundagas pils gleznu, par ko paldies jauno talantu skolotājai Dacei Čoderai!

Varu droši teikt, ka novada domes pieņemtais lēmums uzsākt sadraudzību ar Žamberku un atbalstīt braucienu uz Čehiju noteikti ir ierakstāms domes labo darbu sarakstā. Visu brauciena dalībnieku vārdā liels paldies Dundagas novada domei par doto iespēju un finansiālo atbalstu!

Šķiroties no čehu draugiem, atvadījāmies tikai uz īsu brīdi — līdz nākamajai vasarai, kad gaidīsim viņus ciemos Dundagā. Ceram, ka viņiem būs tikpat ērts autobuss un jauki šoferi, kādi bija mums no a/s *Talsu Autotransports*. Paldies viņiem!

Lai arī mūsu grupa gan vecuma, gan interešu ziņā bija ļoti raiba, priecēja savstarpējā sapratne, draudzība un izpalīdzība. Brauciena veiksmīgais iznākums daudzējādā ziņā bija atkarīgs no mums pašiem, un mums tas izdevās!

Turpinot abu pašvaldību sadraudzību, jau šogad Jūras svētkos Kolkā 18. VII un Sklandraušu festivālā Dundagā 25. VII mūs priecēs ļoti jauks čehu draugu tautas mūzikas ansamblis un dejotāji no Žamberkas. Varbūt kāds viņus atceras, jo viņi pie mums ir jau viesojušies. Laipni lūgti!

Sandra Kokoreviča

Ieinteresē gan līdzīgais, gan atšķirīgais

Par braucienu nedaudz lūdzām pastāstīt arī mūsu delegācijas vadītāju, novada domes priekšsēdētāja vietnieci Andru Grīvāni.

— Piensaimnieku lauksaimniecības pakalpojumu kooperatīvās sabiedrības *Dundaga* valdes priekšsēdētāja Gunta Pirvita biznesa sakari ar čehu biznesa partneriem laika gaitā pārauguši draudzībā. Arī savā uzrunā Žamberkas pilsētas mērijā es paudu cerību, ka mūsu sadarbība pāraugs vairāk personiskās attiecībās, pat draudzībā, un tā ir visa pamatā, lai veidotos ciešas attiecības starp divu pašvaldību iedzīvotājiem.

Guntis jau ilgāku laiku rosināja doties uz Čehiju, daži braucieni arī notika, ieskaitot mūsu domes priekšsēdētāja Gunāra Laicāna

• *Tā dzimst draudzība. Mūsu ielu vingrotāji ar čehu meiteni (centrā).*

Žamberkas apmeklējumu, un tagad bija pienākusi mūsu kārta kuplā skaitā doties uz Čehiju.

Kad pērn čehu delegācija vienu dienu ciemojās Dundagā, viņus ieinteresēja vairākas jomas, tāpēc arī mēs šajā braucienā parūpējāmies, lai mūsu pārstāvju vidū būtu galda tenisisti, ielu vingrotāji, vidusskolas un Dundagas Mākslas un mūzikas skolas mākslas nodaļas audzēkņi. Viņiem pašiem ir spēcīgi galda tenisisti, savukārt mūsu ielu vingrotāju rādītais Dundagā čehus pagājušajā gadā bija tā sajūsminājis, ka viņi vēlējās jauniešus redzēt pie sevis.

Aizsāktajai sadarbībai noteikti ir nākotne, jo tā ir vērsta uz iedzīvotājiem, interešu grupām, turklāt viens otru varam ieinteresēt kā ar kopīgo, tā ar atšķirīgo. Čehiem nav jūras, savukārt mums — kalnu. No otras puses, svarīgi ir tas, ka līdzināmies mentalitātē. Ļoti labi cits citu saprotam gan tiešā, gan pārnestā nozīmē. Īpaši pieaugušie atrod daudz kopīga abu valstu vēsturē, un vidējā un vecākā gadagājuma čehi labi runā krieviski, kas atvieglina saziņu daļai latviešu. Protams, abu zemju skolēni sazinās angliski. Būtiski ir arī tas, ka abas mūsu pašvaldības ir diezgan līdzīgas pēc lieluma. Žamberka tikai ir pilsēta, nedaudz mazāka par Talsiem.

Noslēguma pasākumā Latvijas vēstnieks Čehijā Alberts Sarkanis apliecināja gatavību arī turpmāk atbalstīt mūsu sadarbību. Nākamgad šo pašu jomu pārstāvji brauks pie mums. Taisnība, ielu vingrotāju gan laikam viņiem nav, tāpēc ciemiņi visdrīzāk būs pārstāvēti ar dejotājiem, jo tieši ar viņiem mūsu ielu vingrotāji nodibināja pazīšanos. Čehus ieinteresēja iespēja sadarboties koriem. Skolā, ar kuru sadarbojas Dundagas vidusskola, ir ļoti labs koris, kurš gan mūsu vizītes laikā viesojās Vācijā.

Savulaik, sākot draudzēties ar dāņiem, nodibinājām draudzības biedrību. Vai tāda izveidosies arī šajā gadījumā, vēl pāragri spriest, jo esam tikai ceļa sākumā. Turpmākai sadarbībai noteikti jāmeklē projektu iespējas. Esmu pārliecināta, ka tādu arī atradīsim, jo pašvaldībā atkal ir projektu vadītāja.

Uzklausīja Alnis Auziņš

Pamudinājums darboties vairāk

Māra Elīza Sila un Daniēla Damberga no Dundagas vidusskolas 9. b klases pastāstīja, ka uz Čehiju devušies aktīvākie skolēni no katras pamatskolas klases. Ciemojoties iepazīta kāda no Žamberkas pamatskolām un Mākslas un mūzikas skola un to audzēkņi. Mūsējie piedalījušies dažādās aktivitātēs. Pamatskola bijusi krāsaini izdekorēta. Tā pie viņiem esot ierasts — tikko čehu skolēni izveido vai uzzīmē kādu darbu, to izliek izstādē. Mākslas un mūzikas skolā apskatīti bērnu, arī mūsējo, darbi.

Sazinājušies angliski. Dundadznieki čehiem mācījuši vārdus latviešu valodā, kā *Paldies!*, *Lūdzu!*, *Sveiks!*. No čehu valodas meitenes bija iegaumējušas vārdu saldējums — *zmrzlina*.

Kā spilgtākos notikumus abas minēja parakstīšanos pie mēra pilsētas viesu goda grāmatā un atvadīšanās vakaru, uz kuru mūsējie bija ieradušies tautas tērpos. Tas čehiem ļoti paticis! Dundagas skolēni nodziedājuši pāris dziesmu — *Es gribu uzzīmēt Latviju* un *Tumša nakte, zaļa zāle*, kā arī mācījuši čehu draugiem rotaļdejas, piemēram, *Tūdaliņ tāgadiņ!* un *Oira, oira*.

Daniēla priecājās, ka čehu skolēni bija sagatavojuši dundadzniekiem mīļas dāvaniņas. Mārai tikušas pārsvarā konfektes, bet Daniēlai — krūze ar Žamberkas ainavu, auskari, pildspalva un arī šokolādes konfektes.

Meitenes sadraudzējušās ar čehu skolēniem un ir jau internetā izveidota grupa, sarakste notiek, izmantojot mobilos tālruņus.

Dundagas ielu vingrotāju vadītājs Dāvis Vērdiņš par braucienu uz Žamberku izteicās atzinīgi. Kā nu ne? Mūsu ielu vingrotāju — Dāvja, Endija Landmaņa, Alises Dozbergas, Oskara Skarbinieka, Ģirta Treinovska un Roberta Karelova — uzstāšanās *uzspridzināja* publiku. Ar tādām ovācijām viņi vēl nekur nav uzņemti! Šķitis, ka publika neko tādu iepriekš nebija redzējusi. «Jutāmies kā zvaigznes, jo čehi gribēja ar mums fotografēties un lūdza autogrāfus», iespaidos dalījās Dāvis.

Jaunietis priecājās, ka Čehijā piedzīvojuši interesantas ekskursijas un iepazīšanās. Cilvēki bijuši smaidīgi un atsaucīgi, Žamberka — skaista. Atmiņā palikusi arī milzīgā pils Žamberkas tuvumā. «Brauciens uz Čehiju ir lielisks pamudinājums darboties vairāk», secināja Dāvis.

Uzklausīja Diāna Siliņa

Foto no S. Kokorevičas albuma

**** Katram latvietim zināmais dzejolis nav vis Jura Alunāna oriģināldarbs, bet gan čehu dziesmiņas tulkojums.***

Tikšanās ciemos

Pitragā

20. VI Pitraga *Mārtiņsonos* jeb, kā tomēr pa vecam ieradumam saka cieminieki, *Ottos* avīzes *Dundadznieks* žurnālisti Alnis Auziņš un Diāna Siliņa sarunā aicināja tikties pitradzniekus ar *Novadnieku* līderi, Sociālo, izglītības un kultūras jautājumu komitejas un Finanšu komitejas deputātu Aldonu Zumbergu, izpilddirektoru Visvaldi Radeli un Kolkas pagasta pārvaldnieku Aldi Pinkenu.

Gaida Bērziņa no Latgales pārvestajā klētiņā pie galda pirmsjāņu noskaņās pulcējās astoņi ciema iedzīvotāji. Sestā tikšanās ar iedzīvotājiem izvērtās par vienu no garākajām un spraigākajām.

Avīzi saņem kā kuro reizi...

Vispirms namatēvs Gaidis īsi iepazīstināja, ka viņa ģimene še dzīvo kopš 1999. gada, un aicināja baudīt no svētku galda, par ko visu rītu bija gādājusi kundze Denēza. Aizsteidzoties notikumiem priekšā, jāteic, ka cienasts bija ļoti gards. Paldies Gaidim un Denēzai par laipno uzņemšanu!

Izpilddirektors Visvaldis Radelis apliecināja gatavību arī turpmāk braukt pie cilvēkiem uzklausīt viņu sāpi. **«Kabinetā sēžot, šķiet, ka zini problēmu, bet, aizbraucot uz tādu vai citu ciemu, bieži vien izrādās, ka bēda ir pavisam cita. Ko spējam, to lēnā garā risinām», sacīja izpilddirektors.**

Redaktors noskaidroja, ka šajā ciemā atšķirībā no iepriekš apmeklētajiem avīzi iedzīvotāji saņem neregulāri un nebūt ne visi, tāpēc nolēma turpmāk *Dundadznieku* nogādāt Andrim Antmanim *Krogos*, no kurienes to varēs saņemt visi pitradznieki.

• Gatis Vjaters (pirmais no kreisās) ieinteresējās par ideju ciemā dibināt biedrību.

Kā rīkoties pašvaldībai sarežģītos laikos

Sarunas iesākumā deputāts Zumbergs novēlēja Pitragam arī uz priekšu saglabāt līdzsvaru starp pamatiedzīvotājiem un vasarniekiem, ar ko tuvākie kaimiņciemi diemžēl nevar lepoties. Tālāk gan Aldons uzsvēra, ka Dundagas novads diemžēl iznīkst — pērn piedzīvots otrs lielākais iedzīvotāju skaita kritums pēc izsūtījuma 1949. gadā. Arī novada izveides laikā un nesenajā krīzē nesaruka tik daudz iedzīvotāju ka pērn.

Tātad jāiemācās pastāvēt ar nelielu cilvēku skaitu, ja negribam izzust kā novads. Deputāts kritizēja administratīvo uzbūvi, to, ka šogad no budžeta prasīts stipri vairāk līdzekļu nekā iepriekšējos gados un ka šis ir pirmais gads, kad neko neiegulda attīstībai, tikai nodrošina pašvaldības funkcijas un administrāciju. Grozot likumu par pašvaldību finanšu izlīdzināšanu, turpmāk var kļūt vēl sliktāk. Tas nozīmē, ka budžets būs nosacīti par 100 000 € mazāks. Dome par to ir noraizējusies, izpilddirektoram ir uzdots atrast, kā mūsu uzturēšanas izdevumus samazināt, uzsvēra A. Zumbergs. Ja tas neizdodas, tad jādomā, kādam novadam pievienoties. Vēsturiski saiknes vienojušas ar Ventspili, pašlaik valsts institūcijas mūs vairāk saista ar Talsu pilsētu. Ja tomēr negribam pievienoties, tad jāatrod veids, kā pašiem pastāvēt. Stāvokli nevēl nopietnāku padarīšot fakts, ka pēc 1980. gadā piedzīvotā demogrāfiskā buma, kad mums vidēji dzima ap 30 bērnu gadā, pēc gadiem pieciem šis skaits saruks uz pusi.

Deputāts vēl piebilda, ka politiskā dzīve novadā ir apsīkusi, sēžu darba kārtībā pietrūkst apspriežamo jautājumu, īstas dzīvības neesot. Aldons arī uzsvēra, ka šī ciema stāvokli labi pārzina, jo Pitragā, tāpat kaimiņciemos bieži iegriežas savu klientu dēļ.

Namatēvs Gaidis painteresējās, vai cilvēki tomēr arī nepārceļas pie mums dzīvot un vai šādos gadījumos varam viņiem piedāvāt mitekļus. Aldons skaidroja, ka daudzdzīvokļu mājās ir tukši dzīvokļi, ko īpašnieki neiznomā, vēloties pārdot par visai lielu maksu. Savukārt «pašvaldības dzīvojamais fonds ir nožēlojamā stāvoklī. Vecas skolas, vecas barakas, kā Sabdagu *Tūļos*. Tur nodevām atsavināšanai trīs dzīvokļus, ko cilvēki varēs pirkt. Problēma pastāv. Ko pašvaldība varētu darīt nākotnē? Vecajā slimnīcā nav apgūts trešais stāvs. Ja atradīsim Eiropas Savienības (ES) fondu iespējas, varētu tur iekārtot sociālos dzīvokļus. Drīz a/s *Latvijas valsts meži* atstās savu biroja ēku Dundagā, Upes ielā, jo ceļ sev jaunu. Veco droši vien piedāvās mums, ja to pārņemsim, tad to varētu iekļaut dzīvojamā fondā», izredzes vērtēja deputāts.

• Par jauku svētku galdu dienu pirms vasaras saulgriežiem bija parūpējušies namamāte un namatēvs — Denēza un Gaidis Bērziņi.

Kolkas pagasta pārvaldnieks Aldis Pinkens atzīmēja, ka lielākā problēma novadā nav vis dzīvesvietas trūkums, bet gan nodarbošanās. Dundagas pusē vēl ir kāda izvēle, Kolkā — tikai zivjapstrāde. Kā tur attīstīsies notikumi, pašlaik skaidrības nav. Pastāv liela iespēja, ka bezdarba dēļ ļaudis no Kolkas brauks prom.

Atkritumi un piedraņķēta vide

Ciema iedzīvotājs Ilgonis Sterķis aizsāka vides tēmu, norādot, ka Pitragā ir īpašumi, kurus gadu gadiem nekopj un kam «katru mēnesi vajag likt [soda naudu] pāris simtus virsū». Namatēvs Gaidis piebalsoja, ka tur, kur palikušas *Latvenergo* vīru zāģētās egles, var izcelties ugunsnelaime, savukārt pitradznieks Gatis Vjaters, atzīstot ugunsbīstamību, piebilda, ka pašvaldības policijai visu aizlaisto īpašumu saimnieki jābrīdina, ja nesakopj, tad jāsoda, tā radinot vismaz reizi gadā savu teritoriju appļaut. Sapošot īpašumus, atrisinātu ugunsdrošību un reizē arī pašvaldībai ienāktu nauda. Ilgonis bija vēl kategoriskāks — ja nekopj, tad īpašums jāņem nost!

A. Zumbergs uzsvēra, ka ceļā no Dundagas līdz Mazirbei redzami seši septiņi grausti, un pa turieni virzās arī lielākā tūrisma plūsma, tāpēc pašvaldības policijai īpaši jāvelta spēki cīņai ar graustiem. Savukārt izpilddirektors paskaidroja, ka augustā deputāti lems par papildinājumiem saistošajos noteikumos, un tajos būs iekļauts arī jautājums par graustiem. Jārakstu ro, ko saprotam ar vārdu «grausts», tā statuss. Graustiem var uzlikt lielāku nekustamā īpašuma nodokli.

Andris Antmanis, iesaistoties sarunā, pievērsa uzmanību, ka ļaudis no tuvējiem ciemiem, varbūt kādi viesi, izmet atkritumus pie lielā ceļa. Sākās diskusija, kā būtu labāk rīkoties — «varbūt vispār bunduļus novākt», kā ierosināja Andris, uz ko izpilddirektors aizrādīja, ka tad «viss būs grāvjos», savukārt Aldis atgādināja vienkāršo patiesību — «ja aicinām šurp viesus, tad šmuces arī būs». Gatis atsauca atmiņā pāris gadu tālu pagātni, kad ciemā bijusi paliela miskaste, kurā gan mesti arī būvgruži un kas tik vēl ne. «Bet doma nav slikta, ja centrā būtu atkritumu urna. Nezinu — slēdzama vai ne», pārdomas noslēdza Gatis.

Aldons atgādināja, ka klientam, atkritumu ražotājam, ir attiecības ar atkritumu apsaimniekotāju, mūsu novada gadījumā — ar *Eco Baltia vide,* pašvaldība tikai uzrauga procesu. «Ja mēs radīsim atkritumu ražotājam atvieglojumus, piedāvāsim bezmaksas konteinerus, tad šie bezmaksas konteineri pārvērtīsies no mušas par ziloni», uzsvēra deputāts.

Andris iestājās par to, ka «vajag kaut kā izķert tos, kas piecūko, un uzlikt pamatīgus sodus», un retoriski jautāja: «Kā lai turpinu tūrisma biznesu, ja ir nesakopta vide?» Gan Gatis, gan Aldis iezīmēja problēmu — līdzko īstais piesārņotājs būs pazudis, vainīgais būs attiecīgās zemes īpašnieks. Ieradīsies policists un sastādīs protokolu tam, kas nemaz nav vainīgs, un tas visu sarežģī.

Izpilddirektors izstāstīja, ka *Eco Baltia vide*, kas savulaik piesolīja lētāko cenu, ar darbiem īsti netiek galā, un piekrita tam, ka «ir mums diemžēl arī savi cūkmeņi, kas savus mēslus neatstāj savā īpašumā. Pēc tam neapmierinātie nāk pie manis: policijas inspektors Simsons uzlicis sodu, bet tie nav mani atkritumi!» Izpilddirektors norādīja vēl uz kādu problēmu: «Ir mums mājas, kas pēc būtības ir nedeklarēti viesu nami. Tajos apgrozās daudz tautas ar visām izrietošām sekām. Neko nevar pierādīt!»

Gatis vaicāja, vai plastmasas un stikla pudelēm, kas veido lielu tiesu atkritumu, nevarētu izvietot tā saucamos zvanus. Aldis paskaidroja, ka to nedrīkst, «tas pasākums ir beidzies. Bet atkritumus var šķirot un nodot ārpus marķētā maisa. Ceru, ka to visi zina. Tas ir pareizi un labi». Uz Kolkas pagasta pārvaldes vadītāja jautājumu, vai Jānis Ūdris ņem atsevišķi, klātesošie atbildēja ar vienbalsīgu «jā!». Ilgonis interesējās, vai nevarētu reizi mēnesī atvest lielo konteineru vecām drēbēm un tamlīdzīgi. Aldons atbildēja, ka lielo konteineru jau katrs pats var pasūtīt, tikai par to jāmaksā. Uz Alda vaicājumu, vai tūristi ciema ļaudis netraucē, sievas atbildēja, ka tūristi esot normāli.

Kā sapost pašvaldībai nepiederošās pludmales?

Atsevišķi jānodala jautājums par pludmaļu apsaimniekošanu. Gatis, aizsākot tēmu, bilda, ka makšķernieki, kas rudeņos brauc uz ciemu ķert butes, atstāj aiz sevis atkritumus, un piemetināja, ka ikviens ciema iedzīvotājs droši vien ir atnesis mājās vismaz vienu maisu atkritumu, ko savācis jūras krastā. Aldis pašvaldības vārdā par to pateicās, bet izpilddirektors V. Radelis paskaidroja, ka novadā esošā teju 40 kilometru garā pludmale nepieder pašvaldībai, bet pašvaldība tērē naudu, lai to sakoptu, un piebilda: «Ar Slīteres nacionālā parka darbiniekiem esam sēdušies pie sarunu galda, un parka darbinieki vismaz sola stāvlaukumos vākt atkritumus. Tas jau ir solis uz priekšu». Izpilddirektors vēl sacīja, ka Dundagas novads ir kā divas Rīga teritorijas un policijas inspektoriem vēl citur ir darbs, ne tikai nodarboties ar atkritumiem un īpašumiem.

Namatēvs Gaidis, piebiedrojoties sarunai, pievērsa klātesošo uzmanību, ka pašvaldība tomēr varētu dabūt liedagu savā rīcībā. Aldis uzreiz pārjautāja, kā tas būtu iespējams, jo pašlaik pēc Zemes pārvaldības likuma tas nav iespējams. «Likumā ir rakstīts, ka īpaši aizsargājamās dabas teritorijās, izņemot neitrālo joslu, kas Kolkas pagastā ir tikai Kolkas ciems, pašvaldība to nevar iegūt. Tātad pārējā piekraste paliek Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai (VARAM). Gaidis uz to teica, ka divām vai trim Latvijas pašvaldībām ar Ministru kabineta rīkojumu liedagi ir nodoti, ka mūsu gadījumā būtu vēl jārunā ar Slīteres nacionālo parku. «Pašlaik jūs, pašvaldība, pludmalē pat nedrīkstat atkritumus apsaimniekot, jo pludmale nav jūsu īpašums. Bet, ja SNP neceltu iebildumus, tur varētu ko grozīt. Es painteresēšos, vai nevaru norunāt jums tikšanos VARAM».

Patiešām, šāda tikšanās VARAM notika (sk. 2. lpp.), par ko paldies Gaidim Bērziņam!

Gatis vēl minēja, ka cieminiekus mēdz traucēt kāds dauzoņa, kas ar kvadraciklu ierodas ciemā četros piecos no rīta. Aldis sacīja — ja tādu brašuli izdodas nofotografēt, tad Slīteres nacionālā parka darbinieki ar prieku to papētītu tuvāk. Uz Ilgoņa repliku, ka citādi atkal vainos zvejniekus, kas izbraukā kāpas, Aldis nomierinoši atbildēja, ka zvejniekus neviens vairs nevaino, un ciema sievas piebalsoja, ka zvejnieki tiešām ir jāsaudzē.

Kā atrast jūru?

Vietējo apstākļu nepārzinātājam jautājums var šķist vismaz jocīgs, taču Pitragā svešiniekam šis uzdevums var būt neatrisināms rēbuss. Uz to norādīja Andris, kas ar to saskaras, nodarbojoties ar tūrisma uzņēmējdarbību. «Mani ļoti traucē, ka ciemā nav norāžu uz jūru. Vismaz pāris gadus cīnos Dun-

dagā, lai ierīko, lūdzu, man sola pat atbraukt šurp, bet nekā. Vai tā būtu palīdzība? Man tūristiem jārāda ceļš vai nu planšetdatorā, vai nu pašam jāiet līdzi, jo nezinātājs uz jūru nevar iziet». Tam piekrita klātesošie ciema ļaudis. Andris turpināja: «Stāvlaukuma nav, bet varētu ierīkot trīs četras pagaidu zīmes. Tas nemaksātu daudz. Tā zīme, kas te ir, maldina, tad cilvēki aizbrauc uz Saunagu. Bet nu jau esmu sapratis, ka *uz pagastu* zvanīt vairs nav vērts».

Grāvji, grāvji...

Nākamo ciema ķibeli uzrādīja Ilgonis: «Mums nav skaidrības par grāvjiem! Te ir tā aizdambēts kā Ķegums!» Andris ziņkāroja, vai ciema notekgrāvis pašiem cilvēkiem jāizveido, uz ko izpilddirektors atbildēja, ka privātā teritorijā pašvaldība neko nevar līdzēt. Andris sadusmots teica, ka tādā gadījumā «pašvaldības bodīte jāslēdz ciet». Ilgonis piebalsoja, prasīdams: «Bet kurš tad iekasē nodokļus no zemes?» Uz izpilddirektora skaidrojumu, ka pašvaldība tikai pilda likumus, Andris vaicāja pretī, vai likumus nevaram kaut kā pieskaņot. Alda noteiktā atbilde, ka likumus pieskaņot gan nevar, Andri neapmierināja, lai gan arī Gatis piebalsoja, ka privātā teritorijā pašvaldība neko nevar izdarīt. Andris neatlaidās: «Bet bija laiks, kad mērīja zemes. Ja kāds cilvēks ir ko nepareizi samērījis, kāpēc viņu nesauc pie atbildības? Un kā paliek punkts par atsavināšanu?» Te Aldons iestarpināja jautājumu: «Vai sabiedriskais noziegums ir tik liels, lai mēs varētu griezties Saeimā ar lūgumu atsavināt?»

Varbūt mierīgi sapulcēties, apspriesties un dibināt biedrību?

Izpilddirektors vairākkārt aicināja cieminiekus vienoties. Uz Andra vaicājumu, vai tad arī grāvju jautājumā pašiem viss būtu jāsarunā, Visvaldis vaicāja pretī: «Bet vai tad pašiem tas arī nebūtu jādara?» Arī namatēvs Gaidis prātīgi ierosināja: «Ja zina, kādiem tiem grāvjiem jābūt, tad varētu sapulcēties un aprunāties» Andris norādīja, ka viņa gabalā viss ir kārtībā, bet tur, kur viņa zeme beidzas, viss ir aizaudzis. Uz izpilddirektora jautājumu, kam pieder tālāk, *Krogu* īpašnieks sacīja, ka droši vien privātajam.

Izpilddirektors, savelkot kopā šo saruna daļu, teica: «Ir tas, ko mēs varam, un tas, ko nevaram. Pašvaldības grāvjus drīkstam tīrīt, kur ir privātajiem, tur jums pašiem jāvienojas».

Aldons mazliet iepazīstināja ar agrāko laiku pieredzi un tuvākās nākotnes izredzēm: «Pirmskara Latvijā bija biedrības uz ūdenstecēm, valdība pat deva līdzekļus, lai uzturētu šos grāvjus. Varbūt arī tagad piekrastē applūstošām teritorijām, bet pašvaldībai nav pat likumu ierosināšanas tiesības. Mēs varam izteikt idejas. Tas jums jādara kopā. Ko nozīmē — darīt kopā? Uzreiz izvirzās jautājums — kas to darīs? Jādibina biedrība. Tā var dabūt Eiropas Savienības finansējumu, procentuāli divreiz lielāku summu nekā iepriekšējā plānošanas periodā, lai gūtu kādu ekonomisko labumu. Jums ūdens teces ir aizsērējušas, jums par to jādomā».

Ideju par biedrību ātri uztvēra Gatis, atzīstot to par vērtīgu. Arī avīzes redaktors atgādināja, ka Vīdalē ciema iedzīvotāji uz ātru roku šogad nodibināja biedrību, tagad raksta projektus un tā dabū naudu savu ieceru piepildīšanai.

Uz Aldona ieteikumu — izdomāt biedrībai skanīgu nosaukumu — Gatis smaidot noteica: «Kaut vai *Mēs Pitragam*»!

Alnis Auziņš
Diānas Siliņas foto

Pateicos Pitraga iedzīvotājam, Saeimas deputātam Gaidim Bērziņam par viņa ieinteresētību mūsu pašvaldības lietās. Pēc G. Bērziņa ierosmes 3 gadus pēc kārtas Dundagas pašvaldība saņēmusi dažādus pabalstus no valsts budžeta. Par šiem līdzekļiem ir izremontēta bērnudārza *Kurzemīte* zāle, saposts šīs iestādes bērnu rotaļlaukums un šogad izstrādāts pansijas *Jaundundaga* tehniskais projekts.

Aldons Zumbergs

Dundagas seriāls

Dundagas patērētāju biedrība

Sākums nr. 5 (198) un nr. 6 (199)

Turpinot stāstījumu par vienu no lielākajām patērētāju biedrībām Latvijā, atspoguļojam gan reakcijas laika likstas, gan pašu darbinieku neapzinīgo rīcību. Tomēr galvenais ir tas, ka tirgotava palika soda ekspedīcijas neskarta. Tālāk jau neatkarības gadi.

No populāri zinātniska nedēļas laikraksta *Kopdarbība*, nr. 15, 1922. gada 15. aprīlī

No sapulču protokoliem redzamas arī likstas, kas biedrībai bija jāpārdzīvo sakarā ar vētrām, kādas pār Latviju nākušas. 2. martā 1906. g. sapulce ievēl Lejasozolu un Šuniņu (Šūniņu?) izsacīt pateicību priesterim, prāvestam un baronam par tirgotavas aizstāvēšanu no draudošām briesmām. Ka soda ekspedīcija tirgotavu nenodedzināja, jāpateicas gan galvenā kārtā apstāklim, ka tā atradās baronam piederošā ēkā, kura līdz ar to būtu nodegusi. Biedrība tomēr dabūja ciest diezgan, jo izklīda viņas labākie darbinieki, uz kuriem bija aizdomas par līdzjušanu revolucionāriem. Reakcija izklīdināja arī labākos biedrus vai arī tie turējās klusi. Par grāmatvedi biedrībā bija pieņemts tāds Šulcs, kurš pavadīja laiku mūžīgā dzeršanā un tomēr sastrādāja 3 gadi, jo arī valdei dzeršana nebija pretim. 1908. g. pilnā sapulce konstatē, ka grāmatvedība nav kārtībā, bet grāmatvedi patur joprojām. 1909. g. revīzijas komisija atkal ziņo par nekārtībām grāmatvešanā un nu valde spiesta grāmatvedi atlaist. Nākošais grāmatvedis atrod, ka grāmatās izdarīti viltojumi un biedrības naudas noblēdītas pāri par 2000 rbļ. 14. novembrī 1909. g. sapulcē uzdod izdarīt biedrībā revīziju krājaizdevu kases grāmatvedim Irbiņam, kurš bauda sabiedrības uzticību. Irbiņš konstatē to pašu, ko biedrības grāmatvedis, un ziņo par to sapulcei 13. martā 1910. g. Sapulce ievēl komisiju valdes sasaukšanai pie atbildības. Tas saceļ biedros uztraukumu. Bailīgākie, kam lielākas pajas, tās uzteic. Turpinās arī vēl veikalvežu — nākošo privāttirgotāju — ārdoša darbība ar preču pasūtīšanu. Grūti ieturēt kreditoriem maksājumus. Bet tad pieņem par veikalvedi krietno darbinieku Eglīti un biedrība tiek atkal uz ceļa. Iemantot atpakaļ satricināto uzticību un novērst krīzi prasīja no darbiniekiem daudz pūļu, bet tam bija sekmes.

Jāatzīmē, ka daļa biedru, kam rūpēja vienīgi «dividendi» vai arī kas tīkoja tikt amatos, lai gūtu personīgus labumus, neprata cienīt krietnus darbiniekus. Jau 1897. g. izceļas jautājums, vai atzīt par biedrības izdevumiem par kapa vainagu nelaiķim veikalvedim Vītolam izdotus 8 rubļus. Ar 68 pret 37 balsīm sapulce tomēr atzīst valdes rīcību par pareizu. Ne tik labi gāja atplūdu laikmetā. Tad bij labs Šulcs, kas ar grāmatu viltošanu prata izrēķināt lielas «dividendes» un tam netrūka, ko dzert. Kā darbiniekiem, kam blakus ieņēmumu nebij, vajaga algas, lai varētu dzīvot, to negribēja atzīt, bet gan uz viņu algu rēķina gribēja sev izspiest «dividendes». Tā 1912. g. 18. februāra sapulce algas pamazina. Bet valde nonāk grūtā stāvoklī, jo darbinieki, kas biedrību uzveda uz ceļa, taisās aiziet. Valde sasauc jaunu sapulci 13. martā, kur atteicas, jo neatrod par iespējamu tādos apstākļos strādāt un uzņemties atbildību par biedrību. Sapulce atļauj maksāt agrākās algas, bet noteic, ka no 1913. g. jādabū lētākus spēkus. Tomēr 10. martā 1913. g. sapulce jautājumu par lētāku darba spēku iegūšanu atraida kā nepamatotu. Sabiedrība sāk jau tīrīties no atplūdu laikmeta sārņiem.

Biedrība bija viena no lielākajām patērētāju biedrībām Latvijā un savā ilgajā pastāvēšanas laikā ir ietaupījusi biedriem un Dundagas iedzīvotājiem ievērojamas summas. No sākuma biedrībai bija tikai viens konkurents — žīds Rabinovičs Dundagā, kuram bija tikpat liels veikals kā biedrībai. Pēc 1905. g. revolūcijas žīdam no Dundagas bija jāaiziet, bet viņa vietu ieņēma Grīnvalda kundze. Iegūstot zemi Ādģēros — divas verstis no Dundagas — tur nodibinās miests Jaundundaga un atveras privāti veikali. Arī biedrība tur iegūst zemi, kur atver nodaļu. Mājas celšanai, kuru jau 1904. g. nolēma, 1905. g. sapulce atvēl īstenot no drošības kapitāla 6500 rbļ., 1906. g. revolūcijas seku dēļ būvi atliek, bet 1907. g. nolemj būvēt un 1908. g. ēka ir uzcelta. 1910. g. uzceļ petrolejas pagrabu uz biedrības zemes Jaundundagā, kas izmaksā 608 rbļ. 35 kap. Galvenajā veikalā strādāja 5 pārdevēji un kasierene, nodaļā 2 pārdevēji un kasierene. 1909. g. pilna sapulce ievēl komisiju nodaļas atvēršanai Mazirbē uz jūrmalnieku vēlēšanos, bet nodaļa palika neatvērta.

Ar krājaizdevu kasi biedrībai bija vēsas attiecības. Kases grāmatvedis Irbiņš, viens no biedrības dibinātājiem un labajiem darbiniekiem, vēlāk no biedrības izstājās, jo redzēja biedrībā konkurentu kasei, tādēļ ka tā maksāja par pajām un aizdevumiem augstākus procentus kā kase un pieņēma noguldījumus: 1907. g. pilna sapulce nolemj maksāt par noguldījumiem 6%.

Vēl viens no sāpīgiem jautājumiem biedrības dzīvē — preču pārdošana uz parāda — arī atspoguļojas sapulču protokolos. 1900. g. priekšlikumu preces uz parāda neizdot vairāk par dalības naudu — atraida. 1908. g. nolemj vecus parādus nestrīķēt. Tātad ir šaubīgi parādnieki. 1912. g. sapulce nolemj kredīta došanu atļaut valdes pārziņā, bet 3. septembrī 1914. g. — kara sākumā — sapulce nolemj preces uz kredīta nedot.

Karš biedrības darbību izbeidza. 4. jūlijā 1915. g. sapulce nolemj veikalu slēgt, bet grāmatas turēt dzelzs skapī. Bet tas nav līdzējis. Nākošā pilna sapulce notiek 16. jūlijā 1918. g. A. Rovičs un A. Popmanis ziņo, ka vācieši viņiem atņēmuši veikala un naudas skapja atslēgas. Pēc grāmatveža Līča domām, no veikala izlaupīts mantas ap 30 000 rbļ.

20.–30. gadi

Manuskripts. Latvijas lielākais pagasts. Fr. Īvnieka Dundagas pagasta apraksta savilkums. Aprakstu rediģējis, konspektējis un papildinājis Ē. Ābols. 1994

Turpmākais nosaukums: Dundagas patērētāju biedrība (ar 1920). Savs nams (bij. muižas spirta dedzinātava). Galvenais veikals Dundagā.

Veikali: Jaundundagā; Mazirbē (ar 1923.), savs nams, celts 1923., Ģipkā (ar 1924.g.)

Izvilkums no Kubalu skolas – muzeja krājuma priekšmeta, rakstiska dokumenta (KSM 959-Rd)

Kaut arī Pirmā pasaules kara laikā biedrība tika izputināta, 20.–30. gados tā dzīvoja jaunu ražīgu posmu. [..] 30. gados pircēju kustība pārvietojās vairāk uz centra veikalu. Jaundundagā palika tikai viens darbinieks.

KSM 938-Rd noraksts. Ernests Ābols. Pie apakštemata Dundagas patērētāju b-bas veikali.

No populāri zinātniska nedēļas laikraksta *Kopdarbība*, nr. 15, 1922. gada 15. aprīlī

Biedrība rosīgo darbību pārtrauca 1915. gada vasarā kara vētras un tā plašais Dundagas pagasts palika bez patērētāju biedrības līdz 1920. g. sākumam, kad uz viena no vecākā un enerģiskākā bijušās pārtikas biedrības darbinieka E Eglīša ierosinājuma tika nodibināta jaunā Dundagas patērētāju biedrība. Jaunā biedrība tirdzniecisko darbību uzsāka 22. aprīlī 1920. g., atverot veikalu bijušās Dundagas patērētāju biedrības namā Jaundundagā. Darbība jaunai biedrībai bija jāuzsāk ļoti grūtos apstākļos. No sākuma biedrībā iestājās nedaudz biedru, tādēļ aiz līdzekļu trūkuma bija jāpārvar lielas grūtības, lai pareizi nostādītu biedrības tirdzniecības pusi. Iestāšanās naudas lielums bija nosacīts 1 rublis, pajas lielums 25 rubļi un papildu atbildība tikai 25 rubļi. Noguldījumi no biedriem neienāca, un pārāk niecīga papildu atbildība neatļāva valdei izmantot plašos apmēros preču kredītu un aizņēmumus no ārienes. Bet drīzi vien biedrības darbība radīja apmierinošus panākumus, un 1920. gada beigās biedrība apvienoja jau 502 biedrus. Pa 8 mēnešu darbības laiku 1920. gadā biedrība bija pārdevusi preces par 430 412 rbļ. [..]

1921. g. jūlijā biedrība noturēja pusgada sapulci, kura paaugstināja pajas no 25 uz 100 rbļ. un papildu atbildību no 25 uz 500 rbļ. Pēc šāda sapulces lēmuma biedrības finansiālais stāvoklis strauji uzlabojās: ieplūda papildu pajas un radās iespēja izmantot Latvijas Tautas bankas kredītu. Kredīts no ārienes atļāva biedrībai atvērt augusta sākumā otru veikalu Vecdundagā (pašā Dundagas muižā), kur biedrībai tagad piešķirtas agrārā privāttirgotāja mūra telpas ar noliktavām. Pēc veikala atvēršanas Vecdundagā tūliņ nākošās dienās biedrības kasē ienāca pirmie noguldījumi, kuri vēl pieauga turpmākos mēnešos. Tas apstāklis neapšaubāmi runā par to, ka vajadzība pēc otra biedrības veikala bija izjūtama sen. Kaut gan vēl 1905. g. pagasta administratīvais centrs pārcēlās uz Jaundundagu, bet tomēr Vecdundaga nezaudēja savu nozīmi kā pagasta saimnieciskais centrs, kur pēdējā laikā satek pat pagasta sabiedriskās un garīgās dzīves nervi. Blakus plašās muižas dažādiem saimniecības uzņēmumiem un iestādēm še atrodas vēl rajona meža saimniecības valde, pasta telegrāfa kantoris, mērniecības birojs, vēja dzirnavas, tējnīca bijušā krogā, aptieka, pagasta ārsts un 156 gadus vecā bazn īca. Šeit darbojas arī lauksaimniecības un sadraudzīgās biedrības. Pateicoties tik dzīvai un lielai kustībai un galvenā kārtā dzelzceļa stacijas tuvumam, Vecdundagas veikals, kaut gan vēlāk atvērts, ir pārvērsts par biedrības galveno veikalu.

13. martā š. g. biedrība noturēja savu gadskārtējo biedru sapulci. No 600 biedriem (tik daudz skaitījās uz 10. martu) uz sapulci bij ieradušies 219 biedru. No valdes priekšā liktā gada pārskata bija redzams, ka par pagājušo darbības gadu abos veikalos ir pārdotas preces gandrīz par 3 1/2 miljonu rubļu, t. i., 8 reizes vairāk kā iepriekšējā gadā. [..] Pagājušās darbības gads noslēgts ar bilanci 412 652 rubļi, t. i., biedrības mantas stāvoklis pieaudzis gandrīz trīskārtīgi samērā ar iepriekšējo gadu. Sapulce, noklausījusies valdes ziņojumu, revīzijas komisijas slēdzienu un Centrālās savienības *Konsums* Kopdarbības nodaļas instruktora atzinīgo atsauksmi, vienbalsīgi izteica atzinību un izjustu pateicību par tās neatlaidīgo un svētīgo darbību.

Pagājušā gada pirmajā pusē preces iepirka Rīgā personīgi valdes locekļi. Lai uz vienu braucienu varētu iepirkt preces lielākā vairumā, bija jāuzkrāj lielākas naudas summas, caur ko bieži vien biedrības kasē neproduktīvi gulēja ilgāku laiku ap 50 — 60 tūkstošu rbļ. Otrajā pusgadā šāds preču iepirkšanas paņēmiens tika atmests un preces pasūtīja rakstiski. Preces pagājušā gadā iepirka un pasūtīja — ar maz izņēmumiem — pie privātiem tirgotājiem, galvenā kārtā uz kredīta. Pagājušā gada beigās biedrībai atvēra kredītus Centrālā savienība *Konsums* un Tautas banka, un no tā laika galvenie iepirkumi tiek izdarīti savienībā. Šinī gadā biedrības valde pie preču iepirkšanas ir nostājusies pilnīgi uz kooperatīva ceļa, iepērkot preces savienībā un caur savienības komisijas nodaļu. Preču pasūtījumi tiek izdarīti rakstiski, vajadzības gadījumā pat pa telefonu.

Turpmāk vēl.

Diāna Siliņa

Autore pateica par atbalstu raksta sagatavošanā Kubalu skolas–muzeja vadītājam Ivaram Abajam!

Melnbaltā galdiņa bruņinieki

Šahs Dundagā

Šaha turnīrs *Dundagas torņi* šogad svin 10. jubileju. Tai par godu saruna ar šaha spēles skolotāju Alni Auziņu un dažiem no viņa pirmajiem audzēkņiem: Arni Sirkeli, Raivi Pabērzu, Ediju Tropiņu, Jurģi Remesu un Mārci Freivertu.

— Kā uzzināji par šaha pulciņu Dundagā, un kāpēc to apmeklēji?

Arnis: — Ar vecmammu biju spēlējis dambreti un vēlējos to apgūt vairāk. Mans tētis zināja, ka viņa kolēģis Alnis ir šahists. Aprunājās ar viņu, bet Alnis piedāvāja tikai šahu. Nolēmu pamēģināt. Pie Aļņa gāju viens. Iemācījos gājienus. Tad kādā reizē, ciemojoties pie draugiem Didža, Raivja un Edgara Pabērziem, šaha partijā izdarīju rokādi. Viņi gan man kaut kādus gājienus agrāk bija mācījuši, bet ne jau roķēt. Brāļi bija nesaprašanā, jo vasarā vēl neko tādu nepratu. Pastāstīju, ka mācos spēlēt šahu. Tad arī viņi pievienojās, pēc tam Jurģis, Edijs, vēlāk arī Mārcis.

Raivis: — Pievienojos šaha pulciņam ne jau tikai tāpēc, ka mani draugi tur gāja, bet arī tāpēc ka šahs ir interesanta spēle un likās patīkamai tajā *vinnēt*.

Mārcis: — Sākumā ar brālēnu izmēģinājām ķīniešu šahu. Nekas prātīgs no tā nesanāca. Ar laiku sāku par šahu interesēties vairāk. Nopirku šaha galdiņu un figūras. Mana mamma bija uzzinājusi, ka Alnis māca šahu dažiem citiem mana vecuma bērniem, un es viņiem pievienojos.

Edijs: — Šķiet, mācījos 2. klasē. Mani uzaicināja Edgars Pabērzs, ar ko kopā gājām mākslas skolā. Aizgāju, un tā viss turpinās — šahu spēlēju joprojām.

— Kādai spēlei dodat priekšroku — ātrspēlei vai partijai ar ilgāku apdomas laiku? Un kāds stils sirdij tuvāks — pozicionāls vai kombinacionāls?

Mārcis: — Visbiežāk sanāca spēlēt atklātu šahu, ar daudzu figūru nomaiņām. Pozicionālais šahs nebija mana spēcīgā puse. Patika atklāt spēli ar neordinārākām atklātnēm un gambītiem, jo gribēju spēlēt citādāk un neparedzamāk citiem.

Edijs: — Grūti pateikt. Pašlaik piedalos turnīros Rīgā ar 45 minūšu apdomāšanās laiku. Kādreiz man tie nepatika, jo pretinieks ilgi domāja, bet tagad pašam sanāk ilgi domāt. Agrāk man patika 5 minūšu partijas, pašlaik 5 minūtes šķiet pārāk īss laiks.

Raivis: — Spēle ar ilgāku apdomāšanās laiku man ir vistuvākā, jo man patīk, ka var uzspēlēt nesteidzīgi. Diezgan labi patīk arī spēlēt uz 15 minūtēm. Ātrspēle man īpaši neiet pie sirds.

Arnis: — Labprāt spēlēju gan ātrspēli, gan ilgākas spēles. Gribas gan vienu, gan otru.

Jurģis: — Katram paveidam ir sava specifika. Man patīk gan ātrspēle, kur galvenais ir reakcija, gan lēnais šahs, kur bez steigas var katru gājienu pārdomāt.

— Kā esi pārdzīvojis zaudējumus?

Edijs: — Viss atkarīgs, kam tu zaudē. Lai pilnveidotu šaha spēli, zaudējums dod vairāk, jo, ja uzvari, turpini spēlēt, kā jau spēlē. Jau zaudē, sāc domāt, kāpēc tā noticis, analizēt.

Arnis: — Dažreiz esmu piedzīvojis vilšanos, kad kāda punkta pietrūkst līdz noteiktai vietai, kad pieļauta kļūda. Varēji uzvarēt, biji pat stiprāks, bet muļķīgas kļūdas dēļ to neizdarīji.

Raivis: — Ja zaudē zemākas klases pārstāvim, zaudējums ir jo sāpīgāks.

Mārcis: — Tā kā neesmu pārlieku emocionāls, tad zaudējuma pārdzīvojums vai uzvaras prieks nav bijis pārāk izteikts.

Jurģis: — Kuram gan patīk zaudēt?! Nav nozīmes, kam — draugam, nepazīstamam cilvēkam, zēnam vai meitenei, kaut vai pašreizējai ekonomikas ministrei Danai Reizniecei–Ozolai, kas ir starptautiskā lielmeistare. Jebkurš zaudējums bija kā motivācija mācīties un kļūt labākam.

— Ko tev devis tas, ka esi apguvis šaha spēli?

Edijs: — Šahs attīsta loģisko domāšanu, asina prātu. Kad spēlēju, ne par ko citu nedomāju.

Jurģis: — Pie ieguvumiem, protams, jāmin loģiskā un stratēģiskā domāšana, spēja koncentrēties, vēlme nemitīgi konkurēt ar citiem, kas palīdz gan tagad, mācoties akadēmijā, gan palīdzēs visu dzīvi.

Arnis: — Ciešāk sadraudzējos ar brāļiem Pabērziem, iepazinos ar Jurģi, kas bija viņu draugs, tagad ir arī manējais. Mārci nezinājām neviens, viņš kļuva par mūsu draugu. Arī tagad turamies kopā. Cits pie cita braucam ciemos, svētkus svinam kopā. Kādreiz esam uzspēlējuši arī šahu, tiesa, pasen. Tagad nav sanācis.

— Kāda nozīme bijusi šaha skolotājam Alnim?

Edijs: — Ja Dundagā nebūtu Aļņa, es šahu nespēlētu, vismaz tādā līmenī ne.

Jurģis: — Nozīme Alnim bija milzīga, jo bez viņa tas viss tā arī paliktu stipri amatieriskā līmenī, visticamāk, šahs ātri apniktu un tiktu aizmirsts. Treniņi, braukāšana uz sacensībām, sporta klašu pelnīšana bija ļoti aizraujoša nodarbe, īpaši lielie turnīri, kas vairākas dienas noritēja Liepājā vai Rīgā.

Arnis: — Bez Aļņa neko šahā nebūtu apguvuši un sasnieguši. Kad biju aizbraucis uz atvērto durvju dienām Rīgas Tehniskajā universitātē, tur varēja uzspēlēt šahu. Bija 2 galdiņi un pretī šīs augstskolas meistarkandidāti. Tā kā viņi ir stiprāki, tad viņiem bija uzlikts mazāks laiks — 30 sekundes, mums — 2 minūtes. Viņi nevarēja mani apspēlēt. Uzreiz pamanīja, ka man ir pietiekami labas iemaņas un prasmes. Sāka mani iztaujāt. Tad arī sacīju, ka esmu piedalījies turnīros, ka man ir 1. sporta klase, ka mans skolotājs ir Alnis Auziņš. Meistarkandidāti bija par viņu dzirdējuši.

— Varbūt prātā palicis kāds interesants notikums, saistīts ar šahu?

Arnis: — Mums bija savstarpēja vienošanās, ja kādam pietrūkst kāda punkta, kas viņam svarīgs nākamās sporta klases iegūšanai, tad cits, kuram šis punkts nav tik būtisks, viņam to uzdāvina.

Mārcis: — Atceros, ka ir bijuši sarīkoti interesanti pasākumi. Reiz savācāmies šahisti no Dundagas, Kuldīgas un braucām pie Liepājas šahistiem. Devāmies uz lauku māju, kur nakšņojām teltīs. Atpūtāmies pie jūras, bija ugunskurs. Tas tajā laikā bija *superīgs* pasākums.

Šahs var būt arī karstasinīga spēle, ja pretinieku spēki ir vienlīdz stipri. Tad ir bijušas asākas domstarpības, jo gribas uzvarēt un neļaut otram uzvesties nekrietni.

Jurģis: — Šahs varētu likties vien tāda galda spēle, bet kaislības var būt diezgan tādas kā — pāris reižu pat sanācis kārtīgi pagrūstīties, vismaz man vienu reizi ar Didzi, un tikai apkārtējie atturēja no nopietnākas dūru vicināšanas.

Raivis: — Neesmu šī notikuma galvenais varonis, bet spraigākais notikums, kas palicis atmiņā, ir kāds šaha treniņš, kad spēles laikā radās ļoti liela spriedze starp diviem maniem pulciņa biedriem. Viņi sakāvās, un mums nācās puišus šķirt. Tā kā šī inteliģentā un šķietami garlaicīgā spēle var radīt pavisam negaidītus pavērsienus. Tas mani ļoti pārsteidza. Saprotams, ka pēc tam abi *kaušļi* salīga mieru un vēl joprojām ir labi draugi.

• 2008. gadā Arnis Sirkels cīnās ar FIDF meistaru Andri Starostu no Rēzeknes.

Aļņa Auziņa šahistiskas pārdomas

Interesanti lasīt mana pirmā šaha iesaukuma atmiņas, arī uzzināt ko jaunu par tiem nu jau pasenajiem laikiem.

• Šovasar jūlijā. aizmugurē pa kreisi tiesnes Gaļina Sudmale un Alnis Auziņš.

Viss sākās ar Arņa tēva Raita aicinājumu viņa dēlēnam pamācīt šahu. Manuprāt, Arnis gājienus jau zināja. Zēns bij apķērīgs, es drīz vien iemācīju pierakstu, jo zināju, ka viņš spēlē ar draugiem. Tad mēs pēc pieraksta kopā analizējām izspēlētās partijas.

Toreiz gan stipri cerēju, ka puisim pa vasaru bumbu spēles liks aizmirst prāta spēli. Taču septembra sākumā pie manis ieradās Arnis kopā ar vēl četriem dažāda garuma zeperiem, kas paziņoja: «Mēs arī gribam iestāties šaha pulciņā!» Teicu, ka nekāda pulciņa nav. Uz to viens no viņiem atbildēja: «Bet Arnis taču gāja!» Neko vairs neiebildu, jo sapratu, ka no tik loģiski spriest spējīgiem zēniem varētu iznākt labi šahisti. Tā arī notika, bet galvenais iemesls bija tas, ka viņiem visiem — arī Edgaram Pabērzam un vēlāk Elvim Bēķim un Mārcim Freivertam — bija liela patika pret šo spēli.

Arnis piemin iekšējo vienošanos par savstarpēju punktu dāvināšanu. Toreiz neko tādu nenojautu. Cita lieta gan — kādreiz gadījās, ka vienam manam audzēknim pirms pēdējās sacensību kārtas pietrūkst viena punkta līdz kārotajai sporta klasei un viņam jāspēlē ar mūsu pašu dundadznieku, un viņš man saka: «Skolotāj, pasakiet, lai viņš man zaudē!» Protams, tādās *bodītēs* es neielaidos. Tas, ka viņi paši ir vienojušies, man ir atklājums. Bet nu jau tam iestājies noilgums.

Puišu pieminēto dūru vicināšanu gan labi atminos. Tagad, pēc gadiem desmit, varu pateikt paldies Mārcim, kas tiešām ar trenēta ātrspēlnieka cienīgu reakciju pirmais metās pa vidu, izšķirdams iekarsušos sāncenšus, tad piesteidzos arī es, un mums izdevās dzirksteles apslāpēt. Tā vismaz tas saglabājies manā prātā.

No šaha tālu stāvošie seno spēli uzskata par garlaicīgu. Būtu viņi redzējuši, cik gājienu sekundes laikā spēj izdarīt profesionāli blicotāji! Kāds reakcijas ātrums un pirkstu veiklība! Tad jau daža laba futbola spēle tiešām ir tāda, ka skatoties var aizmigt... No maniem pirmajiem audzēkņiem ātrspēle jeb blics labi padevās Elvim un Jurģim, bet Raivis bija izteikts lēnās spēles piekritējs.

Man kā šaha skolotājam vissvarīgākais ir audzēkņu aizraušanos ar šahu pārvērst par lielisku vaļasprieku visam mūžam. Te saredzu šaha lielo priekšrocību salīdzinājumā ar bumbu spēlēm, kurās sasniegumi gan nāk straujāk, bet daudz ātrāk arī spējas izsīkst. Četrdesmit gados tu esi jau veterāns... Turpretī šahs ir rada visām daiļajām mākslām, kā teātrim, mūzikai vai literatūrai, — ja cilvēks ar to regulāri nodarbojas, tad varēšana saglabājas līdz pat sirmam vecumam.

Man īpašs prieks par Ediju Tropiņu, kas joprojām turpina spēlēt un pilnveidoties. Edijs, viens no mana pirmā iesaukuma zēniem, spēju ziņā atpalika no pārējiem. Labi risināja uzdevumus, bet kaut kā nevedās kombinacionālo redzi īstenot praktiskajā spēlē. Vienu brīdi viņš šahistiskajā attīstībā vispār likās apstājies. Taču pierādījās tas, ko man pirms gadsimta ceturkšņa teica toreizējais darbabiedrs žurnālā *Šahs* lielmeistars Jānis Klovāns: pats svarīgākais ir patika pret šahu. Ja gribat, mīlestība, un tā jau tas ir jebkurā nodarbē, ne tikai šahā. Esmu gandarīts, ka Edijs jau studiju laikā izpildīja pirmo sporta klasi un ir viskaislīgākais šaha spēlētājs no visiem maniem bijušajiem audzēkņiem.

Bet *Dundagas torņi*, mūsu novada atklātais čempionāts, ko allaž atbalstījusi arī mūsu pašvaldība, joprojām reizi gadā pulcina pilī lielus un mazus melnbaltā galdiņa bruņiniekus no visas Latvijas.

Uz sarunu klātienē un neklātienē aicināja Diāna Siliņa

Daiņa Kārkluvalka foto

Lauzīsim galvas dotajā virzienā!

Runāt ar pašvaldību vienā valodā

20. VI *Mazās skolas* zālē notika Dundagas novada nevalstisko organizāciju (NVO) forums, ko rīkoja Dundagas novada atbalsta biedrība sadarbībā ar Kurzemes NVO atbalsta centru, pavisam pulcējot piecpadsmit dažādas novada nevalstiskās organizācijas un to pārstāvjus no Dundagas, Kolkas, Mazirbes, Sīkraga un Vīdales. Par šo notikumu lūdzu pastāstīt ieceres autori un galveno foruma rīkotāju Tamāru Kaudzi.

— Kāds bija foruma mērķis? Dažos vārdos arī iepazīstiniet ar Dundagas novada atbalsta biedrību, kas, kā saprotu, ir Dundagas vidusskolas atbalsta biedrības mantiniece!

— Iecere rīkot forumu radās jau pirms kāda laika. Nodibinājām Dundagas vidusskolas atbalsta biedrību, darbojāmies vairāk nekā gadu, un pamazām sapratu, ka jādara vairāk, jāpaplašinās. Tāpēc arī vidusskolas atbalsta biedrība pārtapa Dundagas novada atbalsta biedrībā. Varbūt plašākus mērķus vajadzēja formulēt uzreiz, taču atskārsme, ka gribu darboties visā novadā, radās laika gaitā. Protams, tas nenozīmē, ka vidusskola *pazūd*, tā paliek kā viens svarīgs saskaitāmais daudzu citu vidū.

Esmu uzkrājusi pieredzi, piedalījusies dažādos semināros, bet vienlaikus arī sapratu, ka nepietiekami labi zinu novada dzīvi, nepārzinu vietējos ļaudis. Cik mums ir biedrību un, galvenais, kādas tās ir? Tāpēc radās doma sapulcināt vienkopus nevalstiskās organizācijas, lai savstarpēji iepazītos un kopīgi pārlūkotu novada Attīstības programmas rīcības virzienus, lai izauklētu idejas, kā katrai atsevišķai biedrībai sadarbībā ar pašvaldību palīdzētu tai un tātad visai vietējai sabiedrībai sasniegt tai svarīgos mērķus.

Lai sarīkotu forumu, piedalījos pašvaldības projektu konkursā, tajā gan šī ideja neguva atbalstu. Nenolaidu rokas un turpināju gatavoties forumam. Liels paldies Kurzemes NVO atbalsta centra direktorei Inesei Siliņai, kas atbalstīja foruma ideju, kā arī palīdzēja un piedalījās foruma īstenošanā. Pati iepriekš apzināju visas 28 novada biedrības.

— Gluži visas biedrības droši vien aktīvi nedarbojas. Reizēm nodibina biedrību atsevišķam pasākumam.

— Tā ir, tomēr visumā jau biedrības dibina rosīgi cilvēki, kas grib panākt ko labu savam novadam. Domājot par mūsu kopējo labumu, par novada attīstību, nolēmu sapulcināt biedrību pārstāvjus, lai apzinātu mūsu resursus, kuru vidū, iespējams, ir pat kāds līdz šim neapjausts dārgakmens. Jau pirms foruma nedaudz parunājot ar biedrību pārstāvjiem, sapratu, ka cilvēki ir gatavi tikties. Tā arī pamazām tapa forums.

— Ieradās apmēram puse no aicinātajiem?

— Jā, par to nedaudz noskumu, ka diezgan daudzi dažādu iemeslu dēļ netika, taču arī 15 biedrības, kas piedalījās, nav maz. Vairāku biedrību pārstāvji man pēc foruma zvanīja un interesējās, kā mums veicies.

Forumā katram viesim biju sagatavojusi somiņu ar noderīgiem kontaktiem, domājot par sadarbību nākotnē, lai aktīvie cilvēki zinātu, pie kā vērsties.

— Pastāstiet, lūdzu, par foruma gaitu!

— Būtisks bija mūsu pašvaldības atbalsts — forumā piedalījās novada domes priekšsēdētājs Gunārs Laicāns, Attīstības un plānošanas nodaļas vadītājs Lauris Laicāns un projektu vadītāja Baiba Reimane. G. Laicāns uzrunā foruma dalībniekiem uzsvēra nevalstiskā sektora lomu vietējās kopienas dzīves kvalitātes uzlabošanā, tā nozīmi visa novada attīstībai.

Svētīga bija citu pašvaldību pieredze. Nepārvērtējams bija ciemiņu pašvaldību stāstījums par savu pieredzi. Tā Nīcas pašvaldība bija sarīkojusi NVO salidojumu, pāvilostnieki stāstīja, kā viņi īsteno projektus un kā iesaistās pašvaldība, iedvesmojoša bija Brocēnu pieredze — kā aktivizēt novada iedzīvotājus, tikpat kā netērējot naudu: NVO aktīvisti ielikuši ķerrā paprāvu dīvānu, paņēmuši līdzi termosā tēju un tā apceļojuši ciematu, piestājot vienā un otrā vietā, piedāvājot iedzīvotājiem apsēsties dīvānā, iedzert tēju un aprunāties. Tā, lēnā garā patērzējot, izdevies uzzināt daudz ideju, kā uzlabot novada dzīvi.

Mums, foruma dalībniekiem, bija svarīgi dzirdēt veiksmes stāstus, gūt apliecinājumu pašvaldības un sabiedrības sadarbībai. **Un sadarbība ir tad, kad nevalstiskās organizācijas ar pašvaldību runā vienā valodā. Arī mēs savā novadā to vēlamies.** Tāpēc priecājos par domes priekšsēdētāja, Attīstības un plānošanas nodaļas vadītāja un projektu vadītājas līdzdalību, kas apliecināja, ka pašvaldībām un nevalstiskajam sektoram ir jāstrādā roku rokā.

Dienas otrajā pusē Lauris Laicāns iepazīstināja ar novada Attīstības programmu, pastāstot, kāpēc šādu dokumentu vajag. Aplūkojām prioritātes, visus 11 virzienus, cenšoties izrunāt pašu galveno. Atklājās, ka daudzi nemaz nezināja par šāda dokumenta esamību! Uzskatu, ka NVO sektoram jāzina, kā novads plāno attīstību, kādi ir mērķi un virzieni, kurp mēs kā vietējā sabiedrība ejam.

— Gada sākumā, avīzei anketējot iedzīvotājus, saņēmām daudz atbilžu, ka cilvēki itin kā neesot pietiekami informēti par pašvaldības darbu, arī programmatiskiem dokumentiem. Mēs gan esam par tiem rakstījuši, tāpat jau gatavos dokumentus lūguši komentēt atsevišķiem iedzīvotājiem, jūs to skaitā. Ko vēl vajadzētu uzlabot, lai šīs svarīgās lietas būtu zināmas pēc iespējas plašākam lokam?

— Domāju, ka šādus tomēr grūtus jautājumus jācenšas izklāstīt pēc iespējas visiem saprotami, vienkāršā valodā, kas, starp citu, nav nemaz tik vienkārši. Arī man, kad jūsu kolēģe Diāna vaicāja izteikt viedokli, nemaz nebija viegli izpildīt šo lūgumu. Tāpēc arī secinājums — vislabāk to var izdarīt attiecīgie pašvaldības speciālisti, skaidrot gan rakstiski, gan mutiski, kā tas notika arī šajā reizē — vienkārši cilvēciski izstāstot. Tas ir svarīgi. Abas ar Inesi Siliņu bijām vienisprātis — ir jārunā, jāskaidro, jo citādi — kāpēc tad šādi dokumenti top, ja ne cilvēku labad! Īpaši svarīgi to apzināties NVO aktīvistiem. Ja gribi rakstīt projektus, tad jāzina, kā iecerēta novada attīstība, tad jāstrādā roku rokā ar programmu.

Arī es biju sagatavojusi prezentāciju par Dundagas novada Attīstības programmas rīcībām prioritārā secībā, kas izraisīja klātesošo uzmanību, veicinot biedrības aktīvi iesaistīties diskusijās un pārrunāt prezentācijā redzēto.

— Labi, ka forums to aktualizēja, un dalībnieki to var pastāstīt tālāk mājās palicējiem.

— Tieši tā. Priecājos, ka dienas otrajā daļā apaļā galda diskusijā piedalījās arī Lauris Laicāns, jo ir ļoti svarīgi, lai tādā reizē pie viena galda sēdētu NVO un Attīstības un plānošanas nodaļas vadītājs. Lauris uzreiz māk pateikt, ko pašvaldība var līdzēt, ko ne. Viedokļu apmaiņa bija ļoti svētīga. Rasma Sakne jau uzreiz iepazīstināja ar gatavām idejām, kā ierīkot nūjošanas takas Sīkragā. Lilita Kalnāja ar savu draugu kopu jau veido trīs tādas takas Mazirbē.

— Pēdējā pusgadā, kopā ar izpilddirektoru un deputātiem regulāri braucot pa novadu un tiekoties ar iedzīvotājiem, esam secinājuši: teju katram ciemam vajadzētu savu *lokomotīvi* — sākumam vismaz vienu cilvēku, līderi, kas nebaidās uzņemties atbildību un kas pavelk līdzi citus. Tas ir svarīgi arī tāpēc, ka viens ilgstoši nebūs karotājs. Jātiekas ar iedzīvotājiem, un formas var būt dažādas — forumi, kā šajā gadījumā, vai neierasta braukšana ar ķerru. Kopīgais ir viens — tiešā saskarsme klātienē vienīgā nodrošina momentānu saikni ar auditoriju un sniedz atbildes reakciju. Un nemitīgi jāatkārto ābeces patiesības — ko pašvaldība spēj, ko nespēj, ko nosaka likums.

— Tā ir. Par šādām tikšanām nedrīkst teikt, ka tās ir lieki. Nekādā gadījumā! Tieši šādās reizēs uzšķiļas fantastiskas idejas.

Viss ir mūsu rokās, un viss ir iespējams. Tiešām, vienai lokomotīvei ir jābūt, kas ar savu darbošanos parauj līdzi pārējos.

— Ir jau arī dabiski, ja kāds apdziest, paiet malā. Par laimi, kāds atkal stājas vietā. Jūs esat no tiem cilvēkiem, kas ir atgriezies un kam ir spars darboties dzimtajā pusē.

— Jā, un tāpēc man bija svarīgi sapulcēt un ieraudzīt sev līdzīgos, lai mēs cits no cita iedvesmotos. Te, Dundagā, ir tik daudz ko darīt! Kaut vai strādāt ar jaunajām māmiņām, kam ir mazi bērni, ar sociāli neaizsargātajiem, arī ar jauniešiem. Brīvā laika pavadīšanas centram Dundagā vajadzētu iegūt īstu dzīvību. Kamēr tur nebūs cilvēka, kas diendienā darbojas, tikmēr īstas rosības nebūs. Atkal tas pats — jāmeklē un jāatrod spēcīgs jaunietis, līderis, kas ir gatavs tur brīvprātīgi ieguldīt savu laiku un enerģiju. Jādomā vairāk par tiem jauniešiem, kas ir šeit uz vietas. Mēs pievēršamies skolai, bet kur paliek tie, kas skolu pabeiguši? Tādi jaunieši ir, un tieši viņi mums jāiesaista. Jāpamana tie, kuros deg vēlme darboties, nojaušami atbildības asni, un jārosina viņiem kļūt patiešām sabiedriski aktīviem.

— Vai pašlaik strādājat pie kāda jauna projekta?

— Jā, manu uzmanību saistījušas jaunās māmiņas, kas katra, kā pie mums mēdz teikt, sitas un peras, kā nu māk. Iesākumā biju iecerējusi pievērsties 11. klases audzēkņiem, bet tad pārdomāju. Šiem jauniešiem jau netrūkst dažādu nodarbību un izdevību, ko pirmām kārtām nodrošina skola. Bet kas ir, piemēram, veikal *Top!* meitenēm? Darbs un mājas. Un tikai. Bet viņas spēj daudz vairāk! Viņām pašām ir idejas, tikai jāpalīdz tām izkūņoties ārā, jāpalīdz meitenēm pašām sev noticēt. Arī Teterevu fondā esmu paudusi, ka mūsu novadā saredzu daudz iespēju, kur izvērsties.

— Joprojām atceros īpaši jauniešiem domāto tikšanos pils salonā aizvadītajā ziemā, kad par jauniešu iespējām stāstīja neparasti aktīvā un uzņēmīgā Aizputes jauniešu līdere Paula Āboliņa–Ābola. Galvenā vēsts bija: jāsāk ar ideju un pašiem ar sevi, nevis jāprasa, lai dara onkuļi un tantes no pašvaldības. Mani iepriecināja, ka mūsu pašu Kristīne Savicka pielēca kājās un teica — ja vajag, es esmu gatava uzņemties atbildību!

— Es arī to labi atceros. Esmu ar novada jauniešiem aprunājusies. Tā nav, ka jaunieši negribētu ko darīt, viņi grib. Vajag tikai iedrošināt, gudri ievirzīt. Jā, atbildību reti kurš jaunietis ir ar mieru uzņemties. Atbildība ir pieaugšana. Varbūt pēc vienas vai divām sarunām vēl neizdodas iekustināt, bet tas ir jāturpina. Svarīgs ir brīdis, kad jaunietis pa īstam ar kaut ko vērtīgu un jaunu aizraujas. Ja tas notiks, tad viņš arī uzņemsies atbildību. Nenoliedzami, ir jaunieši, kurus vajag iedrošināt. Un ļoti svarīga ir personiskā saskarsme. Īpaši jau tik nelielā vietā kā mūsu novadā.

Salona tikšanās bija vērtīga. Tāpēc arī mēs plānojam braucienu uz Aizputi, lai redzētu, kā turienes jaunieši piepilda savas radošās ieceres, kā tas atspoguļojas nevis prezentācijā, bet dzīvē.

Alnis Auziņš
Foto no T. Kaudzes albuma

Foruma rīkošanas iniciators bija biedrība Dundagas novada atbalsta biedrība *un tās vadītāja Tamāra Kaudze. Foruma norisi organizēja sadarbībā ar* Kurzemes NVO atbalsta centru *projektā* Kurzemes NVO atbalsts 2013–2015, *ko finansiāli atbalsta Islande, Lihtenšteina un Norvēģija. Programmu* NVO fonds *finansē Eiropas Ekonomiskās zonas finanšu instruments un Latvijas valsts.*

Skolu jaunatnes dziesmu un deju svētkos

Kā klājies mūsējiem? Šoreiz — pirmie iespaidi svētku laikā.

Vairas Kamaras teātra sporta audzēkņi guvuši kārtējo izcilo panākumu. Mūsu vidusskolas grupas audzēkņi, šogad Iecavā ieguvuši tiesības piedalīties finālā, kas norisinājās 8. VII Skolēnu dziesmu un deju svētku laikā Vērmanes parkā Rīgā, vispirms 8 labāko komandu sacīkstē iekļuva labāko trijniekā un pēc tam superfinālā spraigā cīņā ieguva godpilno otro vietu, par punktu atpaliekot no madoniešiem un par punktu apsteidzot valmieriešus. No sirds apsveicam! Šis bija 17. valsts turnīrs, dundadzniekiem — 7., un mūsējie vienmēr ierindojušies godalgotās vietās. Vaira ir īpaši gandarīta par Loru Egli, kas pārspējusi pati sevi, tāpat par pārējiem — kapteini Kristu Iesalnieku, Kristīni Ralli, Evelīnu Ķiršakmeni un Elīzu Gerdiņu.

Slapji un karsti, grūti un forši — tā īsumā piedzīvoto raksturoja deju kolektīvu *Dundang* vadītāja Dace Treinovska. Viņa uzslavēja abus kolektīvus. Skaisti nodejots! Dace pateicas visiem vecākiem, kas bija līdzi. Gājiena atcelšana sajaukusi galvas, bet mūsu dejotāji labprātīgi izvēlējās tajā piedalīties. Vienīgi biezputra no rītiem dejotājiem nav garšojusi.

Kā pastāstīja vidusskolas jauktā kora vadītāja Dace Šmite, svētki bijuši ļoti jauki — repertuārs bijis interesants un jauniešiem paticis. Gājienā kopā ar kori devušies arī brāļi Reizenbergi.

Kolkas koklētāju ansambļu vadītāja Dzintra Tauniņa sacīja, ka daudzveidīgais kokļu koncerts Lielajā ģildē sajūsminājis pat klausītājus, kas pirmoreiz apmeklējuši kokļu koncertu. Vēl Kolkas koklētāju ansambli iepriecinājuši pašu koncerti Botāniskajā dārzā un Nacionālajā bibliotēkā. Dzintrai gan raisījās pārdomas par dažādiem organizatoriskiem jautājumiem.

Kolkas pūtēju orķestris 3. III Kurzemes un Zemgales novadu pūtēju orķestru skatē no 21 kolektīviem ieguva 5. vietu, līdz ar to iekļūdams finālā. 7. VII notikušajā finālskatē mūsējie skolotāja Jāņa Cirveļa vadībā izcīnīja godpilno sudraba diplomu. Apsveicam!

Alnis Auziņš un Diāna Siliņa

Visa dzīve man viens ceļojums

Pa Zemgales pilīm un muižām

Dagmāras mīlas dzēriens, bagātīga zvanu kolekcija, austrumnieciskā tējas nama atjaunošana un senioru ciemata tapšana — tie ir tikai daži no spilgtākajiem iespaidiem, ko piedzīvoju, ceļojot pa mazāk zināmām Zemgales pilīm un muižām.

Uz tām pēdējā jūnija dienā Dundagas pils direktori Baibu Dūdu ar komandu aicināja Latvijas Piļu un muižu asociācijas Zemgales koordinatore Valija Barkovska, kas bija sastādījusi maršrutu un visus ciemiņus kā namamāte viesmīlīgi sagaidīja Zaļenieku jeb Zaļajā muižā, kā arī pavadīja ceļā uz pārējām vietām. Viņa Zaļo muižu redz jau kā torti ar putukrējumu, kaut gan tā vēl nav atguvusi savu kādreizējo krāsu salikumu — balto ar sarkanu. Taču muižā iekārtota Zaļenieku komerciālā un amatniecības vidusskola, kas ir vienīgā vieta Latvijā, kur var apgūt restauratora un restauratora palīga amatu. Diplomus pašlaik ieguvuši astoņi absolventi.

Te arī baudījām gardo Dagmāras dzērienu, kura recepti izdomājusi Zaļenieku komerciālās un amatniecības vidusskolas skolotāja Aina Egle, un viņas izcilo ķimeņu sieru. Dzēriens ir gatavots no avota ūdens, nedaudz dzirkstošā vīna, degvīna, ogām, medus, ķiršu sulas un piparmētras. Par to, kas ir Dagmāra un kāpēc dzēriens veltīts viņai, vēlāk uzzināsim leģendām apvītajā Elejā. Otrreiz A. Egli ar labu vārdu atcerēsimies, kad noslēgumā Berķenes muižā baudīsim viņas cepto ļoti garšīgo kliņģeri.

Latvijas apceļotājiem noderēs ziņa, ka vasarā Zaļenieku komerciālās un amatniecības vidusskolas dienesta viesnīcā, kas ir renovēta piecstāvu ēka, var pārnakšņot par draudzīgu cenu — 7 € diennaktī vienam cilvēkam. Ja ir vēlēšanās nakti pavadīt kādas muižas viesnīcā, tad maksa būs krietni dārgāka.

Katrai pilij un muižai, tāpat kā cilvēkam, ir savs liktenis. Par to arī ceļojumā pārliecinājāmies. Zaļā muiža un Lielplatones muižas atrodas pilnīgā pašvaldības apsaimniekošanā, Elejas — daļējā. Lielplatones muižā pēdējos gados bijusi pamatskola, tad sākumskola, nu jau arī tās tur vairs nebūs, bet ēku izmantos citas pašvaldības iestādes. Elejas pils komplekss ir sadalīta divos privātīpašumos: pāris saglabājušos, bet neizmantotu ēku un pils drupas pieder kādam privātīpašniekam, taču 25 ha lielais parks un tējas namiņš — pašvaldībai. Elejas pils bijusi ļoti skaista, tā celta 19. gs. sākumā. Nodegusi 1915. gadā, Pirmā pasaules kara laikā. 1925. un 1927. gadā izstrādāti atjaunošanas projekti, kas izrādījušies pārāk dārgi.

Lieliskās gides, bibliotēkas vadītājas Daces Račes pavadībā izstaigājām muižas apkārtni un parku, kurā aug arī Veimuta priedes, un aplūkojām, kādi restaurācijas darbi notiek tējas namiņā un plēsto akmens žogā, kas ir visgarākais saglabājies tāda veida žogs Latvijā. Protams, restaurēt tējas namiņu un žogu pašvaldība var atļauties ar ES projekta palīdzību, bet vajag arī pašvaldības līdzfinansējumu. Projektā paredzēts, ka līdzās pieredzējušiem restaurētājiem strādā arī Zaļenieku komerciālās un amatniecības vidusskolas audzēkņi. Netālu redzējām brūža drupas. Muižai jau bija sevi arī jāuztur.

Ar lielu interesi apciemojām pāris privāto muižu. Pirmā — Blankenfeldes muiža, ko pārvalda un atjauno SIA *JVB*. Interneta vietnē *blankenfeldesmuiza.lv* rakstīts: «Muižas apbūvei piemīt Latvijā reti sastopama arhitektūras mazo formu bagātība — iebraucamie vārti, mazi paviljoni, rokoko stila dzelzs kaluma dārza vārtiņi». Tiešām muižai un tās apkārtnei ir savs šarms un piemīlīgums!

• *Pie Zaļenieku muižas.*
• *Berķenes muiža.*

Viena no ēkām ir jau atjaunota, tajā atrodas ražotne, Valda Jākobsona zvanu privātkolekcija un viesnīca. Otru vēl restaurē, un, kā pastāstīja V. Jākobsons, tur iecerēts veikals, virtuve, konferenču zāle, atpūtas un ekspozīcijas telpas. Pati kungu māja gan vēl tikai pacietīgi gaida savu kārtu. Lai restaurētu ēkas, izmantoti ES projekti.

«Kurš gan brauks skatīties vecu muižu? Kaut kas ir jāpiedāvā!» sacīja V. Jākobsons. Piedāvājumi ir lieliski! Vēsturiski šī muiža bijusi plaši pazīstama ar plūškoka izmantošanu pārtikā — ražoja un pārdeva plūškoka vīnu, sulu, tēju. Pašlaik muiža šo tradīciju turpina, vēl piedāvājumu klāstu papildinot ar dažādu sulu un konservējumu gatavošanu. Tam izmanto dārzā izaudzēto. Blankenfeldes muiža ieguvusi mājražotāja atļauju. Arī mūs laipni uzcienāja ar plūškoka ogu sulu. Plūškoka vīnu, šeit krietni senākos laikos uzturēdamies, bija baudījis pat Francijas karalis Luijs XVIII.

Īpaša ir zvanu kolekcija, kurā ietilpst ap 1000 dažādas izcelsmes, vēstures, senuma, formas un materiālu zvanu. Pirmo V. Jākobsons, pats nenoskārzdams, kāpēc, iegādājies Vācijā. Nu jau šeit aplūkojami zvani no daudzām zemēm. Ar neparastu skanējumu izceļas piekaramais zvans no Izraēlas. Savdabīgi ir divi zvani, kas izlieti sievietes formā. Kad zvana, viens kustina kājas, otrs — galvu. Apskatāmi arī daži dāvinātie zvani. Interesants ir stikla zvans kā glāze, tikai tās dibenā ir stikla bumbiņa. Kad grib, lai ielej vēl, tad zvana. Ja neesi pirmo glāzi izdzēris, nevari to ne nolikt, ne zvanīt. Ir doma arī turpināt zvanu apgleznošanas darbnīcu un ražot zvana formā izlietu šokolādi.

Pavisam neierastu piedāvājumu gatavo Berķenes muižas saimnieki Ilze un Aldis Melgalvji. Viņu iecere ir radīt augstas kvalitātes sociālo pakalpojumu pensijas vecuma cilvēkiem — senioru ciematu. Mājokļi paredzēti tur, kur lauki. Pašlaik ir uzceltas divas mājiņas, kas iekārtotas tā, lai senioriem ikdiena būtu viegla, droša un ērta.

Vienpadsmit gadu laikā ir paveikts pirmais — grūtākais — uzdevums: no sabrukšanas pasargāts muižas nams. To pašlaik turpina atjaunot un iekārtot. Tajā top dažādas telpas, piemēram, ēdamtelpa brokastu kafijai, bibliotēka, ziemas dārzs klusai atpūtai, SPA pagrabstāvā ar saunu un tvaika pirti, džakuzi, zāļu vannām un peldbaseinu. Telpas paredzētas visu ciemata iedzīvotāju kopīgai lietošanai. Otrajā stāvā būs vairākas guļamistabas muižas viesiem. Muižā un blakus esošajā simpātiskajā klētī ierīkotas siltās grīdas. Apkurei izmanto zemes siltumu.

Saimnieki atzina, ka nevarēs muižu atjaunot tā, kā bijis agrāk, bet viņi meklē kompromisus starp vēsturi un mūsdienām. Melgalvji cer, ka šeit dzīvos enerģiski, aktīvi ļaudis pensijas un pirmspensijas vecumā ar līdzīgu dzīves uztveri un vērtībām. Viņi uzskata, ka arī 95 gados cilvēks vēl var pļaut zāli un stādīt puķes.

Tas, ko Melgalvji dara, ir viņu sirds aicinājums, un to nevar nejust. Kā paši atzīst, tas ir ģimenes mūža projekts. Ar kādu aizrautību viņi stāsta par muižu un nākotnes plāniem! Berķenes muiža bija ļoti iedvesmojoša vieta. Lai tās īpašniekiem pietiek spēka, prieka un mīlestības darbu turpināt!

Kā sacīja mūsu tūrisma dzīves organizētāja Alanda Pūliņa, Zemgalē mūs pavadīja magoņu motīvs. Tās kā klājiens rotāja laukus, īpaši daudz starp Blankenfeldes un Lielplatones muižu. Daudz, daudz magoņu vairākās stikla vāzēs mūs iepriecināja ar savu skaistumu pie pusdienu galda Lielplatones muižā. Un visbeidzot — arī magoņu sēkliņas priecēja mūsu garšas kārpiņas, baudot kliņģeri. Ziedēja arī rozes. Īpaši daudz to bija Lielplatones muižas priekšā. Un smaržoja reibinoši!

Pa ceļam varējām pārliecināties, cik Zemgale ir zaļa — apkārt pletās auglīgi labību lauki! To jau sākumā sacīja V. Barkovska, izskaidrodama Zaļenieku nosaukuma saistību ar zaļu, tātad pārtikušu dzīvošanu: «Mūsu bagātība nāk no ražīgās augsnes». Protams, atliek vien pašiem būt gudriem un čakliem, lai paņemtu no zemes to, ko tā dod.

Paldies V. Barkovskai, B. Dūdai, atsaucīgajiem muižu ļaudīm un ar labu humoru izjūtu apveltītajam Edgaram Kārklevalkam, mūsu šoferim, par iespēju redzēt vēl kādu gabaliņu Latvijas.

Diānas Siliņas teksts un foto

Redzēt Rēzekni, lūkot Ludzu

Tieši tādiem vārdiem Aina Šleinere 17. un 18. VI mūs, pensionārus un arī tādus, kam pensija vēl jānopelna, aicināja ceļā uz Latgali.

Izbraucām piecos no rīta. **Mūsu pirmā nopietnā pietura ir Atašienē**, kur lūkojam Jāņa Zalāna savāktos retro motociklus un senlietas. Kolekciju saimnieks sācis krāt no skolas gadiem un savācis 66 dažādus motociklus, vecākais no tiem taisīts 1936. gadā, jaunākais — 1990. gadā. Īpašnieks ir ļoti atraktīvs, par ko liecina uzraksts šķūņa priekšā: «Visu zemju motociklisti, savienojoties!», un par savu kolekciju gatavs stāstīt visu dienu. Apskatāmi ir arī veci radioaparāti, grāmatas, padomjlaiku aģitbrigādes plakāti, dažādu armiju formas tērpi, piena separatori, prīmusi, gludekļi, taures, akordeoni. Pagalmā ir sirēna, ko var arī iedarbināt, kuļmašīnas *dampkatls* un rudzu pļaujamā mašīna.

Vērtība par sevi ir skatu tornis, no kura vērojams Teiču rezervāts.

Viļānos apmeklējam Svētā Erceņģeļa Mikeļa Romas katoļu baznīcu. Dievnama gide mūs izvadā pa dievnamu. Sveču kapelā ir grota nedzimušajiem bērniņiem, redzējām Terēzītes rožu dārzu, Rožukroņa dārzu ar svētā bīskapa Meinarda skulptūru, kapelu, kas veltīta nedzimušiem bērniem, un kapelu, kas veltīta dvēselēm šķīstītavā. Iespaidīga ir grota Fatimas Dievmātes godam. Skaists ir dārzs ar Krusta ceļu, kurā ir 14 pieturas vietas.

Kādreiz visi Viļāni ir bijusi baznīcas zeme, bet šo baznīcu cēlis polis Mihails Riks 1753. gadā. Neatkarības laika 10 gados baznīca ir atjaunota, tajā kalpo jauns priesteris Rinalds Stankevičs. Mūsu apmeklējuma laikā dārzā zied rozes, peonijas, priecājamies par izciliem ziemciešu stādījumiem. Tik košu dārzu pie dievnama redzu pirmo reizi. Gidei prasām, kas dārzu kopj, un uzzinām, ka te strādā tie, kas izcieš sodu par kādu pārkāpumu. Izrādās, ka gudrā virsvadībā arī šāds darbs var dot lieliskus augļus.

Rēzeknē ir ap 40 000 iedzīvotāju, pilsēta šajā ziņā salīdzināma ar mūsu Ventspili. Rēzekne, pilsēta Latgales sirdī, ir 730 gadus veca, celta uz 7 pakalniem.

1853. gadā te atvērta vecticībnieku kapsēta. Baznīcu celt vietējā vara nav ļāvusi, bet bagātnieks Siņicins 1905. gadā uzcēlis Sv. Nikolaja lūgšanu namu, kurā ir lielākie baznīcu zvani Baltijā. Trīs zvani kopā sver 8 tonnas, lielākā zvana mēle — 200 kilogramus. Lūgšanu namā mūs neielaiž, bet pie zvaniem gan uzved. Iespaidīgi! Zvani skan pirms dievkalpojumiem un bērēs.

Vecticībnieki draudzējas ar citām konfesijām, bet kopā nelūdz. Draudzē ir ap 6000 locekļu. Pāri ielai atrodas muzejs, kur glabājas ikonas, austuves, vīraka trauki, rožukroņi, paklāji, seni dvieļi, Bībeles baznīcslāvu valodā.

Latgales vēstniecība *Gors,* arhitektu Ulda Baloža un Daigas Bikšes kopdarbs, ir iespaidīga ēka, kas izmaksājusi 20 miljonus eiro. Šis Austrumlatvijas reģionālais daudzfunkcionālais centrs nodots ekspluatācijā tikai 2013. gadā. Latviski tā nosaukums būtu *Gars*, bet uzrakstīts ir tā, ka var izlasīt abējādi — gan kā *gars*, gan *gors,* tātad latviešu literārajā valodā un latgaliski. Izstaigājām ēku gida pavadībā. Latgales vēstniecībā notiek koncerti, teātri, balles, kino, konferences, Mazajā zālē — kamerpasākumi, akustiskie koncerti.

Melni paneļi — šī krāsa vispār raksturīga *Goram* —, nodrošina labu skaņu. Semināru laikā darbojas 4 kabīnes sinhronajai tulkošanai. Mazajā zālē ir 220 vietas, stāvkoncertiem izņem krēslus, un tad ir vieta 800 cilvēkiem. Mēģinājumu zāle ikdienā pulcējas vīru koris, bigbends un folkloras kopa. Nedēļā notiek 3–5 pasākumi.

Lielajā zālē ir 1002 sēdvietas, 2 balkoni, orķestra bedre, stāvkoncertā te var izvietoties līdz 3000 cilvēku, skatuve ir 14x20 metrus liela. Mums pastāsta, ka te uz vienu kvadrātmetru ir viens kilograms aizkaru

Vēstniecībā ir mākslinieku foajē, individuālās un atklātās grimētavas, horeogrāfijas zāle, 12 istabas solistiem, dimmeru telpa — apgaismošanai. Bērnu istabā, kas paredzēta apmēram 20 bērniem, vienmēr atrodas cilvēks, kas ar mazajiem nodarbojas. Gaiteņos ir ieturēts īpašs stils — redzami visi vadu mudžekļi, kas rada nepabeigtas būves iespaidu.

Gors ir 7 stāvu ēka, un savdabīgi, ka 3 stāvi ir atvēlēti tehniskajam nodrošinājumam. Vēstniecību apkalpo 60 darbinieki, no tiem 7 ir apkopējas.

Apmeklējām arī radošo pakalpojumu centru *Zeimuļs*, kurā var darboties no 4 līdz 25 gadus veci rēzeknieši. No attāluma celtne tiešām izskatās pēc diviem lieliem zīmuļiem. Būve izmaksājusi 9 miljonus eiro.

No Rēzeknes pilskalna paveras skaists skats uz *Zeimuļiem* un informācijas centra dzelteno jumtu. Dzeltens tas ir tāpēc, ka noaudzēts ar dzelteniem sukulentiem.

Vakarpusē dodamies uz Gunāra Igauņa mūzikas muzeju Gaigalavā. Pavisam tur glabājas 700 mūzikas instrumenti, 30 dažādu veidu. Garmoškas, bandonijas, bajāni... Uzskaitīt nav jēgas! Pats Gunārs gatavo cītaras, arī pūšamos un sitamos instrumentus. Saimnieks ir ļoti apsviedīgs cilvēks, vakara izskaņā viņš mūsu 47 cilvēku lielo grupu sadala divās daļās, un mēs visi muzicējam! Vakara gaitā Gunārs ik pa brīdim pajautā: «Vai zināt, kas ir muzikanta maizīte?» Un pats atbild: «Aplausi!»

Muzejs ierīkots lielā klētī, un tā vienā pusē ir mūzikas instrumenti, otrā pusē — šmakovkas muzejs. Pilns ar destilējamiem aparātiem, tāda sajūta, ka tur arī gatavo. Bet tie ir tikai muzeja eksponāti. Nogaršošanai mums piedāvā trīs dažādas šmakovkas — tīru, uz valriekstu miziņām un uz citrona miziņām. Visi ir labi!

Dziedādami braucam uz nakšņošanas vietu — Adamovas internātpamatskolu pie tāda paša nosaukuma ezera, bet no rīta dodamies ceļā uz Zilupi, pa ceļam piestājot pie Opulu svētavota. Izmazgājam acis un paņemaām līdzi ūdeni. Nostāsts vēsta, ka reiz kādam neredzīgam Dievmāte teikusi: roc šeit bedri, te būs ūdens, no kā tapsi redzīgs!

Iebraucot Zilupē, ar interesi vērojām pāri dzelzceļam uzbūvētus milzu skenerus, kas pārbauda kravas. Pilsētai izbraucam cauri ar autobusu, klausoties gides stāstījumu. Dodamies arī uz tā saucamo Sibīrijas ciemu, kas izveidots, lai uzņemtu filmu pēc Melānijas Vanagas darba *Veļupes krastā*. Skats ir pabriesmīgs.

Piestājām Pasienā. «Pasienas» vārds nozīmē «zem sūnām». Apraugām Pasienas baznīcu, ko 1653. gadā cēluši Polijas dominikāņu mūki un kas ir māte Aglonas baznīcai. Dievnams 2008. gadā ir atjaunots. Dievvārdus te notur krievu valodā, pātarus skaita latviski, dziedājumi ir poliski. Zvanu tornī pa vidu iebūvēts pulkstenis, kas izveidots tā, ka āzis bada Jūdu. Šis skats daudziem nav paticis, tāpēc savākta nauda logam, kas tagad šo skatu aizsedz.

Apskatām Draudzības kurgānu. Uz Krieviju pusi ved kļavu aleja, uz Baltkrievijas — bērzu, uz Latvijas — liepu.

Tad braucam uz Ludzu. Tā ir vecākā Latvijas pilsēta, pirmoreiz minēta 1177. gadā, diemžēl 1938. gadā milzu ugunsgrēkā ievērojama daļa nodegusi, tālab senā apdzīvotā vieta patiesībā ir jauna. Aplūkojam 1399. gadā celtās Livonijas ordeņa pils mūrus, kuriem pretim atrodas 1995. gadā būvētā baznīca. Pašlaik Ludzā ir 9,8 tūkstoši iedzīvotāju.

Amatnieku centrā mūs iepazīstina ar seno amatu apgūšanas meistardarbnīcām. Te pilnībā izgatavo arī tautastērpus — no galvas līdz kājām. Ekskursiju pa centru vada vīrs tautas tērpā. Īsts krīvu krīvs, kuram, starp citu, pieder liels aitu ganāmpulks un kurš ir bijis arī mūsu Pāces vilnas fabrikā. Mūsu Rudīte to apliecina.

Pusdienojam *Latgales kukņā*, kur mūs cienā ar zirņiem un speķa mērci. Tradicionāls latviešu ēdiens, toties pagatavots senos čuguna katlos. Klāt piedzēram tēju ar medu.

Atpakaļceļā Aina visus iepriecina ar anekdotēm. Paldies Talsu Tūrisma informācijas centra darbiniecei Inesei Rozei par sarīkoto braucienu un Talsu šoferim Aigaram par stūrēšanu!

• *Rēzeknes pilskalnā.*
• *Zeimuļs.* *Rudītes Althaberes foto*

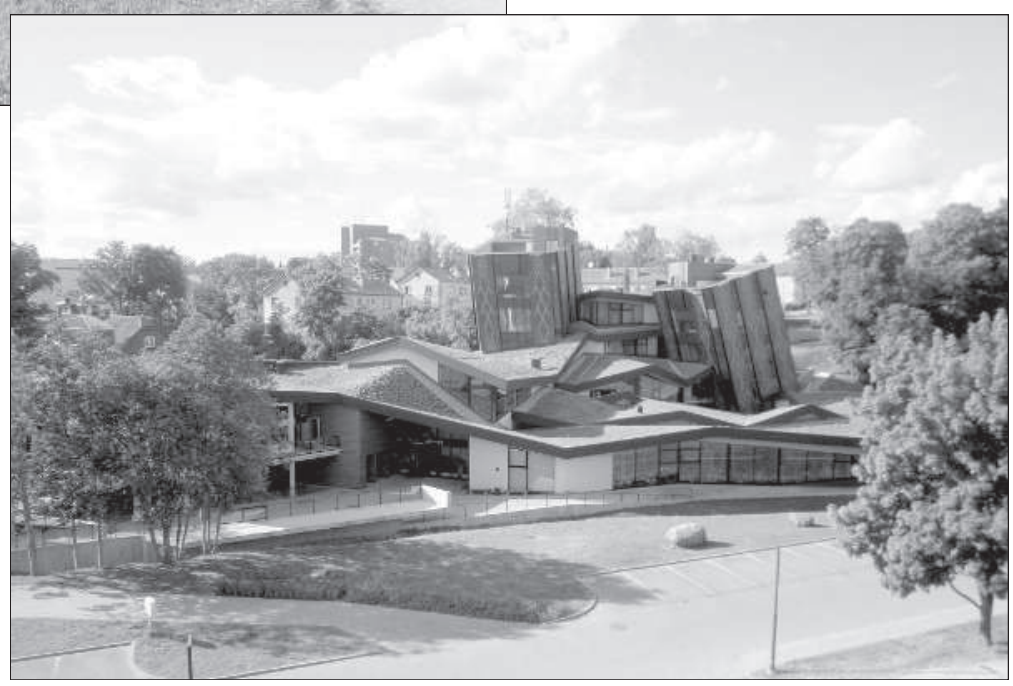

Āriju Jāvaldi uzklausot, pats tikpat kā ceļojumā piedalījās Alnis Auziņš

Par zaļu pat vēl zaļāks

Lieliska iespēja un liela atbildība

Jau februāra *Dundadzniekā* rakstījām par mērķtiecīgajiem un gudrajiem 12. klases skolēniem, no kuriem lielākā daļa gatavojās pieteikties Vītola fonda stipendijai. Laiks ir pagājis, un stipendija piešķirta Lorai Eglei, Amandai Piparei, Andželai Leperei, Gatim Vansovičam un Matīsam Grauzem, kas par to ir pateicīgi Arnim un Jānim Apsīšiem. Aicinājām topošos studentus uz sarunu.

— Kad un kā uzzināji par iespēju saņemt Vītola fonda stipendiju un sāki gatavoties, lai pieteikties?

Matīss: — Par Vītola stipendiju sāku interesēties jau 11. klases vidū. Īpaši par to domāju 12. klasē. Piešķirot stipendiju, vērā ņēma 12. klases 1. semestra rezultātus. Dokumenti bija jāiesniedz 2015. gada pirmajos trīs mēnešos. Jāuzraksta CV, motivācijas vēstule, jābūt rekomendācijai no skolas un Sociālā dienesta, jāiesniedz arī I semestra atzīmju izraksts. Vidējai atzīmei jābūt vismaz 7,5.

Gatis: — Kad māsa pirms 3 gadiem saņēma Vītola stipendiju studijām, viņa mudināja arī mani par to domāt. Grūti sagatavot vajadzīgos dokumentus nebija, bet laiku gan tas paprasīja.

Andžela: — Par šo stipendiju zināju jau sen, jo arī mani draugi bija pieteikušies. Vairāki no viņiem to arī ieguva. Gatavoties sāku tad, kad uz skolu atnāca vēstule, ka arī šajā gadā ir tāda iespēja.

Amanda: — Par to sāku domāt tad, kad sākās pieteikšanās — 15. I. Dokumentu kārtošanu atliku un atliku. Pēdējā brīdī visu paguvu. Uztvēru visu nopietni. Kad griezu ārā mazo bildīti, nogriezu drusku par daudz un nobijos, ka manus dokumentus tāpēc nepieņems. Kad sūtījām dokumentus prom, pastā mums teica, ka adresē esošos romiešu ciparus galā var arī nenolasīt. Čeks joprojām man ir makā. Kad e-pastā saņēmu apstiprinājumu, ka mani dokumenti saņemti, tā nopriecājos!

Lora: — Gatavoties sāku laikus. Iepriekš skatījos internetā, sāku domāt un rakstīt. Visu izdarīju mierīgi.

— Kāda bija tava vidējā atzīme 12. klases I semestrī un gadā?

Andžela: — 12. klasē cītīgāk pievērsos mācībām, jo tas ir izšķirošais gads, lai uzlabotu sekmes. Pirmajā semestrī vidējā atzīme man sanāca 7,9, bet otrajā jau 8,2.

Gatis: — Pirmajā semestrī 8,5, bet otrajā — 8,6.

Amanda: — Pirmo pusgadu beidzu ar vidējo atzīmi 8,5. Esmu paškritiska, un otrajā semestrī domāju, ka šī atzīme būs zemāka, bet biju pārsteigta, ka biju otra labākā skolniece klasē! Mana vidējā atzīme bija krietni augusi — 8,9!

Lora: — Pirmā semestra vidējā atzīme 8,5, otrā — 8,9.

Matīss: — Pirmo pusgadu beidzu ar 8,3, otro — ar 8,65. Žēl, ka, piešķirot Vītola stipendiju, neņēma vērā gada vidējo atzīmi. Jo augstāks vērtējums, jo labāk. Galvenais, protams, lai nebūtu zemāks par 7,5. Bonuss bija arī tas, ja skolēns bijis sabiedriski aktīvs.

— Kāda ir bijusi jūsu sabiedriskā aktivitāte?

Matīss: — Dundagas vidusskolas vārdu esmu daudzinājis krievu valodas un ģeogrāfijas olimpiādēs, ar labām sekmēm esmu piedalījies starptautiskajā konkursā krievu valodā.

Gatis: — Dziedu gan pagasta, gan vidusskolas korī.

Andžela: — Esmu bijusi sabiedriski aktīva. Piedalījos skolas pašpārvaldē, vienu gadu biju pat prezidente. Spēlēju volejbolu vidusskolas komandā. Esmu dejojusi tautiskās dejas kolektīvā *Dun-Dang* un mūsdienīgās dejas grupā *Sensus*.

Lora: — Man tas ir bijis un vēl aizvien ir teātra sports. Esmu ar labām sekmēm piedalījusies ekonomikas, latviešu valodas un vēstures olimpiādēs, kā arī dažādos konkursos un projektos.

Amanda: — Kādreiz dziedāju skolas korī. Otrajā semestrī gan vairs ne. Vairāk darbojos Īves pagastā. Tur pērnajā rudenī ar jauniešu iniciatīvu panācām, ka pašvaldība piešķir finansējumu zāles remontam, lai tur varētu notikt sporta aktivitātes. Uzrakstīju iesniegumu par svaru zāli, sākumā domāju, ka tādu vajag, vēlāk ieceres nedaudz mainījās. Ar iesniegumu gāju pēc parakstiem pie pagasta cilvēkiem, savācu 70. Pašvaldība to ņēma vērā! Par projektu man ir liels gandarījums!

— Kurā augstskolā esi iestājies?

Matīss: — Latvijas Lauksaimniecības universitātes Mežsaimniecības fakultātē.

Gatis: — Rīgas Stradiņa universitātē, kur studēšu medicīnu.

Amanda: — Rīgas Tehniskajā universitātē. Pēc studijām būšu loģistikas speciāliste.

Andžela: — Latvijas Sporta pedagoģijas akadēmijā. Studēšu sporta zinātni un kļūšu par sporta un fitnesa treneri.

Lora: — Esmu pieteikusies studiju programmā *Starptautiskās attiecības – Eiropas studijas* Rīgas Stradiņa universitātē un programmā Starptautiskā ekonomika un komercdiplomātija Latvijas Universitātē.

— Kā vērtē iespēju nopelnīt šo stipendiju?

Matīss: — Tā ir ļoti laba iespēja, atspaids jebkuram. Ir bijis vērts censties!

Andžela: — Vītola stipendija dod lielāku pamudinājumu labi mācīties un iespēju sasniegt savus mērķus, sniedz gandarījumu par paveikto. Protams, visus vidusskolas gadus jau mācāmies sevis dēļ, bet ir patīkami, ka darbu novērtē. Es pat teiktu, ka tā ir uzslava par labajām sekmēm.

— Vai būs viegli to saglabāt studējot?

Gatis: — Stipendija ir lieliska iespēja, bet arī liela atbildība. Ja arī tev vairs nepatīk tas, ko studē, ir jāiztur līdz galam, lai stipendija nebūtu jāatmaksā.

Amanda: — Bet nauda jau arī motivē pārvarēt grūtības un izturēt līdz galam.

Lora: — Ir jau arī iepriekš jāinteresējas par augstskolu, kurā gribi studēt. Biju Rīgas Stradiņa universitātē uz atvērtajām lekcijām. Studenti sacīja, ka tā ir gatavošanās kontroldarbam un tāpēc garlaicīgas, bet mani interesēja.

Andžela: — Augstskolā šo stipendiju varētu būt grūti saglabāt. Viss atkarīgs no tā, kāda būs izvēlētā skola un specialitāte. Taču, ja es neatlaidīgi un centīgi mācīšos, ja turpināšu ar tādu pašu vai pat nedaudz lielāku apņēmību kā vidusskolā, tad problēmām nevajadzētu rasties.

— Lai jums viss izdodas!

Diāna Siliņa

Dziedot dzimu, dziedot augu

Koncerts ar Jāņu garšu

Par vienu no trejdeviņiem novadiem Latvijā, kur 27. VI notika starptautiskā folkloras festivāla *Baltica* ieskaņas koncerts, bija izvēlēts arī mūsu novads.

Kā pastāstīja kultūras darba rīkotāja Smaida Šnikvalde, koncerts pulcēja kuplu dalībnieku skaitu — ap 160. Piedalījās 12 kolektīvi, no kuriem vistālāko ceļu bija mērojuši *Milzkalnieki* no Smārdes un *Pūrs* no Slampes. Mūsu novadu pārstāvēja lībiešu dziesmu ansamblis *Laula* no Kolkas.

Pasākums pašiem dalībniekiem sākās pie pils vārtiem, kur katru kolektīvu sagaidīja šī vakara Pils sargs Krists Iesalnieks. Lai ietiktu pagalmā, bija jāatmin mīkla un slepenā parole. Ar uzdevumiem visi tika galā, jo aiz vārtiem neviens nebija palicis.

Katrs kolektīvs pagalmā iegāja dziedādams, viņiem ar dziesmu atsaucās *Laula.* Tur pasākuma dalībniekus sveica Saimnieks, kurā varēja pazīt Valdi Šleineru. Viņš atgādināja, ka Dundaga ir Krišjāņa Barona bērnu dienu zeme un tautskolotāja Ernesta Dinsberga dzimtā puse, ka šeit vienmēr cieņā turētas latviešu tautas gara bagātības. Pagalmā visi vēl vienojās kopīgās dziesmās.

Pēc siltās uzņemšanas folkloras kolektīvi dziedādami devās uz parka estrādi, kur sniedza koncertu *Līgosim no Jāņiem līdz Pēteriem!.* Bet pirms tam vēl, ciemiņu tuvošanos pamanījuši, pa estrādi rosījās Saimnieks un Saimniece, kuras lomā bija iejutusies Ilze Pirvite. Visus uzrunāja folkloras kopas *Talsi* vadītāja Lija Dunska un Latvijas Nacionālā kultūras centra folkloras eksperte Gita Lancere, kas atzina, ka festivāla *Baltica* ieskaņas koncertā Dundagā šoreiz sapulcējušos folkloristu skaits ir viens no lielākajiem, to pārspējot vien pāris vietu Latgalē.

• *Gājiena priekšgalā Kolkas lībiešu dziesmu ansamblis Laula.* *Visvalža Biezbārža foto*

Saviļņojošs bija brīdis, kad pēc nelielas sadziedāšanās tieši septiņos vakarā dziedātāji visos 27 novados vienojās kopīgā dziesmā *Tēvu tēvi laipas meta.*

Koncertprogrammai *Līgo no Jāņiem līdz Pēteriem!* bija trīs daļas. Pirmajā, kas bija veidota kā ievads līgošanai, dalībnieki ne tikai apdziedāja dabas skaistumu, bet pina arī vainagus un pušķoja sētu. Otrajā daļā izdziedāja ciemošanos sētā. Saimnieks un Saimniece cienāja līgotājus ar sieru un pīrāgiem. Koncerta pēdējā daļā varēja piedzīvot īstu Jāņu mistēriju: iededzināja ugunskuru, bet dalībnieki dvielīšos savāca rasu, ar ko apslacīja visus — gan folkloristus, gan skatītājus.

Noslēgumā viesus un skatītājus uzrunāja novada domes priekšsēdētājs Gunārs Laicāns, pateikdamies dalībniekiem un katram kolektīvam pasniegdams pa dāvanai.

Pēc tam svētku viesi cienājās ar gardu zupu. Par to paldies Drosmai Greiško! Un tad jau *Tals' trimiš* tā rāva vaļā savu danču repertuāru, ka neviens dalībnieks nepalika malā — kājas pašas zināja, ko darīt. Tiešām taisnība Saimniecei — tādi pēcjāņi mūsu mājās vēl nebija skanējuši.

Diāna Siliņa

Sasienam kopā lielus un mazus

Pavasarī uzzinājām, ka Borisa un Ināras Teterevu fonds atbalstījis mūsu projektu *Dundagas «Mājas» sasien kopā lielus un mazus*. Iepazīstināsim ar pirmajām aktivitātēm.

16. V — ļoti nozīmīgs datums, jo tieši tad notika Teterevu fonda atbalstītā projekta 1. aktivitāte par dzinējspēku. Kas tas tāds?

Dundagas bērnu dienas centra *Mājas* jeb, kā mēs paši sakām, centriņa spēks un pamats ielikts 15 tā biedros, kas sanāca kopā, lai uzzinātu, mācītos, dalītos, domātu un kopā sasietos vienā ciešā biedrības mezglā, ko sauca par komandas treniņu gandrīz astoņas stundas. To īstenojām tikai tāpēc, ka mums bija zinoša treniņa rīkotāja Agnese Megne — *Arodaģentūras* vadītāja, kas savā darba interneta lapā raksta: «Kad talanti tiek atklāti, pilnveidoti un izmantoti, mēs par šādiem cilvēkiem sakām: «Īstais cilvēks īstajā vietā»». Tas ir arī par pašu Agnesi — īstais cilvēks īstajā vietā.

Ieguvums — fantastiska pleca sajūta, kas tad arī ir mūsu dzinējspēks. Un pašu semināru var raksturot ar visiem mums Agneses dāvāto pērli: «Es varu darīt to, ko neproti tu. Un tu vari darīt to, ko neprotu es. Kopā saliekot to, ko proti tu, ar to, ko protu es, mēs varam paveikt lielas lietas».

Un vēl liels paldies *Vecās pirtiņas* darbiniekiem par ļoti garšīgajām pusdienām!

Vai tu zini, kā tas ir, kad piepilda līdz malām? Ar ko? Ar prieku! Tieši tādas ir izjūtas pēc braucienu 26. un 27. VI, ko mūsu centriņa biedriem ar savu atbalstu sagādāja Teterevu fonds. Un tāda brīnišķīga Dieva klātesamība divas dienas, kad devāmies uz Vidzemi, lai gūtu pieredzi un atziņas: kā strādā citi un ko varam gūt sev, ka vienmēr un visur ir dullie, kas dara ko tādu, no kā pašiem prieks un citiem labums, ka nevienam bez puniem un zilumiem neiztikt. Bet tas, eh... Aiztrauc rūgtumu un uz priekšu ar prieku!

Maršrutu izvēlēties bija viegli, jo devāmies uz biedrībām, ko atbalstījis Teterevu fonds. Vajadzēja tikai atrast Latvijas kartē ar īpašām zīmītēm norādītās vietas, savilkt kopā, un ceļojuma plāns gatavs.

Tā devāmies uz Bērzauni pie Madonas, kur redzējām tādu bērnu un jauniešu centru, par kādu mēs un mūsu bērni varētu tikai sapņot. Un saucas tas *Rīts*. Tur ļoti skaistās un gudri pārdomātās telpās kopā sadzīvo lieli un mazi, un pavisam maziņi ar savām māmiņām.

Pēc tam braucām uz Skujeni Amatas novadā, kur cilvēku nu jau pavisam maz, bet palicēji ir tik aktīvi, ka dzied un teātri spēlē, un māca feinas lietas priekam.

Tālāk Rauna. Saposta, skaista pilsētiņa ar luterāņu draudzi, kas māk ap sevi pulcēt vietējos iedzīvotājas savā diakonijas centrā ar jauki iekārtotām telpām un dažādām tur apgūstamām mācībām. Ko tik visu viņi tur mācās darīt — ēst gatavot, pīt un veidot, kopā pulcināt! Galvenais, ka viņi māk rūpēties par tuvākajiem.

Tad nakts Priekuļos jaunā guļbaļķu mājā, mīkstās gultās. Bet pirms gulētiešanas vakara spēle, kas lika mums ne vien iepazīt citus, bet arī pašiem sevi, piedevām izraisot patiesu jautrību un prieku.

Jauns rīts sākās ar Nītauri un foršajiem *Nītaureņiem,* un centrālo nītaureni Mārtiņu! Ar jauniešiem, kas paši dara tā-ā-ādas lietas, ka nokaitina visus mierā un siltumā gulēt gribētājus sev apkārt. Izrādās, ka jaunie paši var un vēl vecjauniešiem sparu iedod. Viņiem dzīve ir saistoša, jo pašu radīta.

Pusdienlaikā ceļš veda uz Siguldas *Cerību spārniem*. Tur mīt tie, kam varbūt visgrūtāk būt saprastiem, — bērni un jaunieši ar invaliditāti. Bet ko mēs tur ieraudzījām? Ļoti skanīgu ansambli, kas dziedāja, audējus un audējas, kas uz īstām stellēm auž krāsainus celiņus no lupatām, šuj stilīgus brunčus. Turklāt viņiem ir savs veikaliņš, kurā arī mēs iegādājāmies smaržīgas pašu rokām darinātas svecītes, ziepes, paliktnīšus, rotas...

Un visur mēs redzējām ļoti skaistus bērnu laukumus. Bet kas notiek ar mums, ka nevaram? Tas pārdomām.

Bet īsā kopsavilkumā — bija prieks! Prieks, ka dzīvojam tik skaistā zemē ar ļoti talantīgiem un sirdsgudriem cilvēkiem! Pie tiem pieder arī centriņa biedri. Paldies!

Alfa Auziņa,
bērnu dienas centra* Mājas *vadītāja

Ne no maizes vien

Stāsts par Prieku

Ja sēdi pie baltas lapas un nevari iesākt rakstīt, tad tam par iemeslu visbiežāk — tā īsti nav ko teikt. Šoreiz pretējais — kā vārdos ietērpt sešas draudzības, prieka, rūpīgi plānota darba un Dieva klātesamības sajūtas pilnas dienas.

To, ka mūsu Dundagas baptistu baznīcā vasarās notiek *Vasaras Bībeles skola*, Dundagā zina gandrīz visi bērni un viņu vecāki. Izrādās, ka arī *Skoliņai* šogad tāds labs vecums — 8 gadi. Ko šie gadi prasījuši no draudzes mācītāja Anda Smeltes, no viņa sievas Kristīnes un visas draudzes, var saprast, tikai tur pašam esot un darbojoties. Un tā tikai leduskalna redzamā daļa. Lielākā daļa darba paveikta jau pirms, jo telpas ar Kristīnes fantastisko talantu pārtapušas Ēģiptē ar milzīgu kamieli, ēģiptiešiem Jāzepa dzīves laikā, Nīlas upi un aitām ganībās. Viņa, izrādās, prot ne tikai bērnus Talsos ārstēt, bet ir arī talantīga māksliniece

Un tad piecas ļoti aizraujošas dienas, kur kopā darbojas saliedēta pieaugušo komanda, kas veidota no baptistu un *Prieka Vēsts* draudžu cilvēkiem, no jauniešiem, kuru līdere neapšaubāmi ir Terēza ar savu skaisto balsi un spēju visus vienā korī saliedēt, un gandrīz 90 bērniem. Jaunākajam dalībniekam varētu būt trīs gadi, bet vecākajam jau kādi piecpadsmit. Un, ja atvērtas sirdis kā bērniem, tad viegli stāstīt par Dieva vareno darbu, spēku un Mīlestību, tad piecas dienas paiet vienā elpas vilcienā, tad ir patiesa vēlme vienam otru samīļot.

Tā no sirds uz sirdi līdz sestdienai — līdz Ģimeņu svētkiem parkā, kas abās draudzēs kopā radīti un *Prieka Vēsts* draudzē izloloti. Un arī šajā draudzē patiešām prieka un mīlestības netrūkst — simtiem balonu sakarināti, gandrīz visi draudzes locekļi, parkā dažādas atrakcijas vadot, redzami savos spilgti zilajos krekliņos. Milzīgs zupas katls klausa prasmīgai saimniecei un vāra patiesi garšīgu zupu visiem, visiem. Un nepateiksi, ka abās draudzēs kāds nogurums manāms. Visi smaida.

Un viss par godu ģimenēm. Par godu varenajam bērnu korim, kas piecas dienas dziesmas mācījušies, lai atklātu svētkus. Un skan vareni! Par godu mammām un tētiem, vecmāmiņām un vectētiņiem, brāļiem un māsām, kas guļ ratiņos, skrien kājām un pavisam lieli izauguši.

Un cik tad mēs kopā bijām. Ļoti daudz! Un visi priecīgi, atvērti un labsirdīgi. Par godu Dievam!

Alfa Auziņa
Terēzas Leperes foto

Raibs kā dzeņa vēders

Tūrisma ziņas

Mūs filmē Dienvidkorejas televīzija

2.un 3. VII Dundagas novadā Dienvidkorejas filmētāju grupa veidoja sižetus populārākajam korejiešu tūrisma raidījumam — TV raidījumu sērijai par tūrisma piedāvājumu Latvijā.

Korejieši filmēja visā Latvijā, un to organizēja Tūrisma attīstības valsts aģentūra. *Korean Education Broadcasting System* (EBS) ir liels izglītojošs TV un radio tīkls Korejā. Publiskā TV *EBS Network's World Theme Travel (WTT)* gatavo raidījumus par ceļojumiem uz dažādām pasaules valstīm, pievēršoties vietējai kultūrai un dzīvesveidam. Līdz šim WTT pārraides par Latviju nav bijis. Lai gan korejiešiem nav daudz avotu, kur iegūt informāciju par mūsu valsti, tomēr šī TV kompānija uzskata, ka korejiešu vidū pieaug interese par Latviju kā teiksmainu zemi ar skaistām pilsētām, aizraujošu dabu un draudzīgiem cilvēkiem.

Filmu Korejā izrādīs augustā. Tā veidos vairākas tēmas: par viduslaikiem Latvijā — arī Dundagas pili, par senajām dinastijām — arī par Kurzemes hercogisti un lībiešiem, par Latvijas dabu un tradīcijām, par svētkiem — arī par Jāņiem, Baltijas un Ziemeļvalstu dziesmu svētkiem.

Mūsu novadā korejieši filmēja zveju jūrā, Kolkasragu, zivju kūpināšanu, dzintara atrašanu jūrmalā, lībiešu sētu ar kulinārā mantojuma ēdieniem un Dundagas pili.

Liels paldies visiem atsaucīgajiem un izturīgajiem aktieriem, kas dāsni ziedoja savu laiku, prasmes un šarmu: Dainim un Jānim Zvirbuļiem, Andrim Antmanim ar ģimeni — filmēšanā piedalījās teju visa kuplā saime, Igoram Ginteram ar ģimeni, Ainai Pūliņai un Valdai Šneiderei. Īpašs paldies Dainim un Andrim par savu dārgumu — dzintaru krājumu — izrādīšanu un aizdošanu filmēšanai. Paldies arī Vilnim Skujam par gatavību izrādīt Zilo kalnu džungļus, lai gan grafika grozījumu dēļ šo filmēšanu nācās atcelt.

Ar filmētājiem sazinājāmies latviski, jo no četriem grupas dalībniekiem divi runāja latviski, arī LU viesprofesors *Seo Jinseok*. Paldies viņiem! Ja gribat pārliecināties, cik skaisti Seo runā latviski, tad iesakām palūkot Latvijas TV nofilmēto Ludzā:

www.youtube.com/watch?v=tjUHBsulQ24

Jauni ceļveži

Izdoti mūsu novada 4 dažādu maršrutu ceļveži, pagaidām nelielā tirāžā un tikai latviski.

Tēmas: Dundagas novada daudzveidība jeb Centrālā ass ceļotājam; Ģimenēm ar bērniem un skolēniem; Zilo kalnu loks jeb Ceļojums gar Baltijas ledus ezera senkrastu; Lauku labumu un gardēžu maršruts.

Ceļvežus sagatavoja Dundagas Tūrisma informācijas centrs, dizaina autors un maketētājs — Ainars Gaidis.

Bukleti aplūkojami arī novada interneta lapā: *visit.dundaga.lv/various/routes*

Alanda Pūliņa, tūrisma organizatore

Skaistākā lauku saimniecība

Līdz 31. VII ikviena zemnieku saimniecība, kas izveidojusi skaistu lauku sētu, var pieteikties konkursam *Skaistākā lauku saimniecība 2015*, tāpat pieteikumus ir aicināts sūtīt ikviens, kas zina kādu skaistu un ražīgu lauku saimniecību.

Latvijas vadošā piena pārstrādes uzņēmuma *Food Union* un Latvijas lauku dzīvesstila žurnāla *Ievas Māja* kopīgi rīkotais konkurss notiek jau ceturto gadu. Izvērsts konkursa nolikums atrodams interneta adresē *www.manizurnali.lv/IEVAS_MAJA/SKAISTAKA_LAUKU_SAIMNIECIBA_2015/*

Konkursā vērtēs gan saimniecības tēlu no ceļa rādītāja un izpļauta grāvja līdz pagalmā lepni paceltam karogam, gan to, kā saimniekošana sadzīvo ar koptu dārzu, īpašu uzmanību pievēršot latviešu tradicionālo un kultūrvēsturisko elementu saglabāšanai, prasmīgai saimniekošanas savienošanai ar dzīvojamo zonu un tradīciju nodošanai jaunajai paaudzei.

Šogad konkursā atvērta jauna sadaļa *Labākā jaunā saimniecība 2015*, lai izceltu tās skaisti sakoptās zemnieku saimniecības, kas dibinātas no jauna vai pārņemtas no dzimtas vecākās paaudzes pēdējos piecos gados.

Lai pieteiktos, līdz 31. VII jāsūta zemnieku saimniecības nosaukums, saimnieka vārds, uzvārds, adrese un dati saziņai, kā arī pieteicēja vārds, uzvārds un dati saziņai uz *saimnieciba@santa.lv*.

Konkursa uzvarētājs balvā no *Food Union* saņems apmaksātu braucienu divām personām uz Berlīnes Zaļo nedēļu — pasaules lielāko starptautisko pārtikas lauksaimniecības un dārzkopība izstādi nākamgad no 15. līdz 24. I, kā arī citas vērtīgas dāvanas no *Food Union* un žurnāla *Ievas Māja*. Visus konkursa finālistus aicinās uz svinīgo apbalvošanu pieņemšanā pie Valsts prezidenta.

Harijs Panke,
padomes priekšsēdētāja vietnieks

Papildinformācija: tel. 29772050, *linda.mezgaile@mmacomms.lv*,

Krāsu mācības pamati

Biedrības *Dundangas Sendienas* projekta *Krāsu mācības pamati* 1. nodarbība būs 2. VIII plkst. 12.00 Pils ielā 9. Pavisam paredzētas 10 nodarbības, katra ilgs 2 astronomiskās stundas.

Vietu skaits ierobežots. Pieteikties pie Gundegas pa tālruni 26619185.

Projekta mērķis ir izglītojot paaugstināt senioriem dzīves kvalitāti — piedāvāt mācības aktivitātes Dundagas novada senioriem, pensionāriem un cilvēkiem ar ierobežotiem finanšu resursiem sevis pilnveidei, lai paaugstinātu kvalifikāciju atbilstoši savām interesēm un vajadzībām. Projektā paredzēts apgūt krāsu mācības teoriju, radīt oriģinālu mākslas darbu (gleznu), sarīkot ceļojošu izstādi, kā arī popularizēt krāsu mācību citām iedzīvotāju interešu grupām.

Projektu īsteno ar Dundagas novada pašvaldības atbalstu, un tā ir viena no šī gada projektu konkursa *Atbalsts vietējo iniciatīvu projektiem* atbalstītajām iniciatīvām.

Gundega Lapiņa

Sertificēta skursteņslauķa pakalpojumi.
Tālrunis 29643342.

Smagajā skumju brīdī esam kopā ar Zaigu Kalmani, māmuļu Valentīnu smilšu kalniņā guldot.

Kolēģi Kolkas bērnudārzā un skolā

Kārlis Eizenbergs (1941)
Valija Gieroima (1930)
Alfrēds Zēbergs (1937)
Anatolijs Krutiks (1939)
Raimonds Roze (1956)
Lillija Šneidere (1930)
Ārija Petravis-Zariņa (1938)
Anita Podkalne (1953)
Ruta Baraus (1936)

Kapu svētki

25. VII plkst. 11.00 Ostē, plkst. 12.00 Nevejā, plkst. 13.00 Ošos, plkst. 14.00 Āžos, plkst. 15.00 Vīdalē, plkst. 16.00 Latevē, plkst. 17.00 Kaļķos.

1. VIII plkst. 11.00 Alakstē, plkst. 12.00 Jaundundagā, plkst. 13.00 Pācē, plkst. 14.00 Sumbros, plkst. 15.00 Sabdagās.

2. VIII plkst. 14.00 Melnsilā, plkst. 15.00 Ģipkā.

8. VIII plkst. 11.00 Klučos un Vaidē, plkst. 12.00 Valpenē un Kolkā, plkst. 13.00 Anstrupē un Dūmelē.

15. VIII plkst. 10.00 Sīkragā, plkst. 11.00 Mazirbē, plkst. 12.00 Pitragā.

Izdziedāt vasaru

No 18. līdz 25. VII Dundagas pilī notiks Vokālās mākslas vasaras laboratorija *Izdziedi vasaru!*.

To vadīs vokālais pedagogs, televīzijas šovu *Okartes akadēmija* un *Jaunā talantu fabrika* mentors, pedagoģijas zinātņu doktors Edgars Kramiņš. Radošajā brigādē būs režisors Valdis Lūriņš, dejotājs Gints Dancītis, diriģente Margarita Dudčaka, dziedātājas Ingūna Kalniņa un Madara Celma, pianists Jānis Karpovičs un citi.

Vokālās mākslas vasaras laboratorijas izskaņā tās dalībnieki un arī pedagogi kuplinās Sklandraušu festivāla programmu Dundagā.

Diāna Siliņa

Desmitie *Dundagas torņi*

3.–5. VII pilī norisinājās novada atklātais šaha čempionāts.

Sacensībās piedalījās 14 šahisti, pārstāvot Dundagu, Talsus, Mērsragu, Kuldīgu, Liepāju, Rīgu, Salaspili un Vangažus. Kā parasts, vispirms divas dienas šahisti sacentās nopietnā šaha spēlē, trešajā dienā — ātrspēlē. Pamatsacensībās uzvarēja talantīgais rīdzinieks Klāvs Stabulnieks, kas Dundagā spēlēja jau piekto reizi. Otrais palika pieredzējušais Imants Kārkliņš un Klāva vienaudzis, Kuldīgas šaha skolas audzēknis Edmunds Beks, kurš savukārt bija pārākais ātrspēlē. No dundadzniekiem abos turnīros labākās sekmes bija šo rindiņu autoram.

Ar domes atbalstu visi dalībnieki saņēma glītas pildspalvas ar novada jauno simboliku, kurā šoreiz atspoguļojās šaha spēle, labākajiem tika arī tāda paša noformējuma t-krekli un krūzītes. Jubileja paliek jubileja! Liels paldies arī sacensību labvēlim Gaidim Bērziņam, kas piedalījās apbalvošanā, savā uzrunā iedvesmojot šahistus turpmākām cīņām.

Alnis Auziņš

Darba piedāvājums

Dundagas novada Sociālais dienests aicina darbā sociālo darbinieku darbam Kolkā uz pusslodzi. Pieteikties līdz 25. VII.

Prasības pretendentam:

- otrā līmeņa profesionālā augstākā vai akadēmiskā izglītība sociālajā darbā/karitatīvajā sociālajā darbā;
- pieredze strādāt ar dažādām iedzīvotāju grupām;
- prasme piemērot normatīvos aktus;
- labas iemaņas darbā ar biroja programmām;
- prasme sagatavot ziņojumus, atbildes vēstules;
- labas komunikācijas, empātijas, klausīšanās prasmes, spēja ātri un patstāvīgi pieņemt lēmumus nestandarta situācijās, strādāt radoši;
- prasme strādāt komandā;
- labas prasmes strādāt ar biroja tehniku;
- B kategorijas autovadītāja apliecība;
- vēlama pieredze sociālajā darbā.

Prasmi strādāt ar sociālās palīdzības pabalstu un pakalpojumu administrēšanas programmu uzskatīs par priekšrocību.

Galvenie pienākumi:

- strādāt sociālo darbu ar personām, ģimenēm un personu grupām, lai palīdzētu noteikt, atrisināt vai mazināt sociālās problēmas, attīstot pašas personas resursus;
- administrēt sociālo darbu un sociālo palīdzību programmā SOPA;
- organizēt un sniegt klientam vajadzīgo sociālo palīdzību un sociālos pakalpojumus.

Līdz 25. VII pretendentam pašam jāiesniedz vai pa pastu jānosūta Dundagas novada Sociālajam dienestam Talsu ielā 7, Dundagas pagastā, Dundagas novadā: pieteikuma vēstule; pretendenta CV; izglītības dokumentu kopijas.

Uzziņas pa tālruni 63200803, 26618686, e-pasts: *soc@dundaga.lv*

Ineta Mauriņa, Sociālā dienesta vadītāja

Mūsu pludmales starp tīrākajām

No 26. V līdz 28. VI ekspedīcijā *Mana jūra 2015* noskaidrots, ka tīrākā pludmale Latvijā ir Abragciemā, netīrākā — Tūjā. Tīrāko vidū ir arī Kolkas un Mazirbes pludmale.

Kā ziņoja kampaņas pārstāve Elīna Kolāte, atkritumu monitoringā atklājies, ka Abragciema pludmalē uz 100 metriem atrastas 18 atkritumu vienības, bet Tūjas — 498. Starp tīrākajām pludmalēm ir Mērsrags ar 39 atkritumu vienībām uz 100 metriem, Jaunķemeri (45 vienības), Kolka (56 vienības), Apšuciems (58 vienības), Miķeļtornis (59 vienības), Mazirbe (60 vienības), Pūrciems (61 vienība), Gaujas ieteka Rīgas līcī (75 vienības) un Salacgrīva ar 77 atkritumu vienībām.

Sagatavoja Alnis Auziņš

«Dundadznieks» nr. 7 (200)
2015. gada jūlijs.

Dundagas novada pašvaldības izdevums, iznāk reizi mēnesī, reģistrācijas nr. 000702696.

Adrese: Dundagas pils, Dundaga, LV-3270.
Redkolēģija: Alnis Auziņš (redaktors, tālr.: 63237858, epasts: *alnis@dundaga.lv*), Gunta Abaja, Baiba Dūda, Gunārs Laicāns, Lauris Laicāns, Aivars Miška, Aldis Pinkens, Visvaldis Radelis, Diāna Siliņa un Smaida Šnikvalde.

Publicētie materiāli ne vienmēr pauž redakcijas vai izdevēja viedokli. Par datu pareizību atbild tos sniegusī amatpersona, citos gadījumos — raksta autors, intervijās — arī intervējamais. Pārpublicēšanas gadījumā lūdzam atsaukties uz «Dundadznieku».

Iespiests Talsu tipogrāfijā. **Metiens:** 1400 eks.
Internetā: www.dundaga.lv/avize

Dzīve tuvplānā

Dienvidkorejas filmētāji un Kolkas zvejnieki Dainis un Jānis Zvirbuļi. Ziemeļkurzemes lībiešu pēctečiem nebija grūti saprast ciemiņu sacīto, jo Dienvidkorejas pamatiedzīvotāji runāja vietējiem saprotami — latviski. Kamēr zinātnieki strīdas par korejiešu valodas piederību kādai konkrētai valodas saimei, varbūt iemācāmies korejiešu valodu? *Alandas Pūliņas foto*

Šovasar restaurēta un atjaunota Dundagas pils atvērtā koka galerija. Ozolkoka margas piešķir visam eleganci, cēlumu un pamatīgumu. Vārdu sakot, īpašības, kādas piemīt arī pils ļaudīm. *Diānas Siliņas foto*

Vīdales centrs atdzīvojies ne pa jokam! Pavasarī te bija apmetušies Lieldienu zaķi, uz vasaras saulgriežiem sabraukuši Jāņu bērni. Pārējiem novada iedzīvotājiem varētu rīkot konkursu, vaicājot: kas te mūs priecēs rudenī? Bet katrs pats savā vietā jau var rīkoties līdzīgi! *Kristīnes Biļinskas foto*

«Youngtimer Rally 2015 Ventspils» noslēgums Dundagā. Interesentus iepriecināja Antīko automobiļu kluba klasiskie spēkrati, savukārt dalībniekus mūsu pusē sagaidīja fotoorientēšanās un vēl dažādi uzdevumi, ieskaitot sātīgas pusdienas, noslēgumu un apbalvošanu Dundagas pilī. Starp citu, vai seno spēkratu īpašnieki zina, ko nozīmē vārds «šoferis»? *Alandas Pūliņas foto*

Viena no trim Pitraga ciema skaistākajām govīm. Uz tikšanos ar izpilddirektoru, deputātu un avīzes darbiniekiem cienījamais ragulops gan neieradās, bet tam bija attaisnojoši iemesli — govs gatavojās atklātai fotosesijai. Cerams, ka tā modelei nesagādāja īpašu stresu un, galvenais, neietekmēja 20. VI izslaukumu un tauku procentu. *Diānas Siliņas foto*

Starptautiskā folkloras festivāla «Baltica» ieskaņas koncertā Dundagā Latvijas Nacionālā kultūras centra folkloras ekspertei Gitai Lancerei novada domes priekšsēdētājs Latgales lībietis Gunārs Laicāns māca tāmnieku dialektu: «Brouc šourp un pasrouges, ko dār Zaļe jumprav Dundags pile, paklouses, cik jouk lībeš un duņdžiņ mēl skan!» *Visvalža Biezbārža foto*